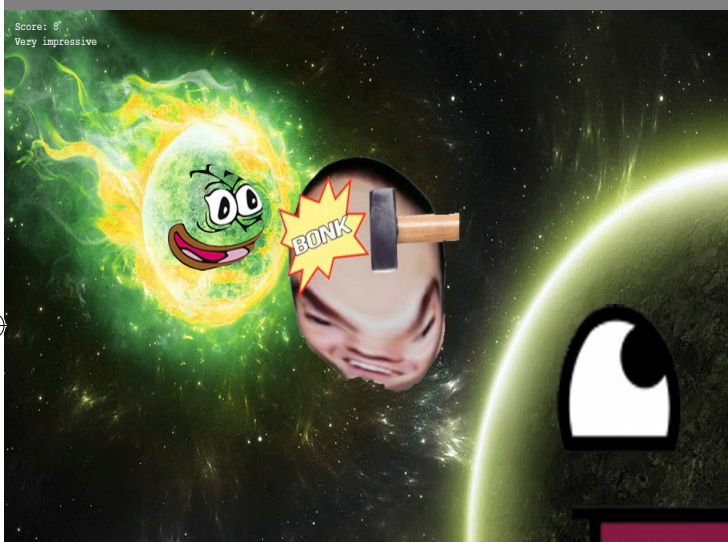

Z O Z O

Korona-ajan ihmisoikeudet s. 17

Game development club s. 18

Novelli s. 32

Pärskeitä

2 | 2020-2021

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Tapahtunutta
- 5 Time Capsule
- 6 Ajat muuttuvat, joulumieli säilyy
- 8 Not everyone celebrates Christmas
- 10 Miksi tontut ajoivat partansa?
- 12 Jokaisella on oikeus saada apua
- 15 Nobel 2020 lyhyesti
- 16 Black and White
- 17 Korona-ajan ihmisoikeudet
- 18 Ressu Game Development Club
- 20 Metsätontun varjo
- 22 Joulusta kaikki irti
- 24 Viime hetken joululahjavinkit
- 26 Jodelin viime aikojen parhaita
- 27 Jouluskuuppi
- 32 Punainen joulukoriste
- 36 Mikä joulubiisi sopisi sinulle parhaiten?
- 38 Sanottua

Etukansi: Ella Martikainen

Takakannen kuvitus: Emma Varmavuo

Etkö halua arkistoida Pärskeitä-lehteä itsellesi? Palautathan lehden Pärskeitä-laatikkoon, joita on koulumme kirjastossa. Näin voimme kerätä vanhoja Pärskeitä koululle ja nauttia niistä myös jatkossa!

Do you not wish to keep your Pärskeitä after you have read it? Please return the magazine to one of our Pärskeitä boxes that are in the school library. This way we may collect old editions to the school and enjoy them in the future as well!

Uusia unelmia

Spotify kertoo käyttäjilleen joulukuussa, miltä kulunut vuosi on näyttänyt musiikin ja podcastien perusteella. Näistä tilastoista tiedän, että 22.3. löysin vuoden kuunnelluimman kappaleeni. 22.3. etäopetusta oli jatkunut tasan viikon ajan, ja huolestuttavien uutisten virta oli taukoamaton. Epävarmuuden keskellä yritin pitää itsestäni huolta mahdollisimman hyvin, ja tanssista tuli yksi tärkeimmistä pakokeinoistani niinä hetkinä, kun todellisuus tuntui liian ahdistavalta. En siis ollut yhtään yllättynyt, kun vuoden kuunnelluin kappaleeni oli Vesalan Me tanssitaan liian vähän. Kappaleen sanat “Kun kaikki sortuu / Niin silloin me vaan // Tanssitaan liian vähän” onnistuivat kerta toisensa jälkeen tuomaan lohtua ja toivoa paremmasta.

Jos jaksoit lukea tänne asti, onnittele itseäsi. Ammuin juuri itseäni jalkaan, kun aloitin pääkirjoituksen puhumalla koronaviruksesta, sillä olen ainakin itse jo täysin kyllästynyt tähän vuoden 2020 kuunnelluimpaan aiheeseen. Ei samaa levyä jaksa ihan koko vuotta pyörittää, etenkin, jos kyseessä on näin itseään toistava ja ikävä kappale. Montako kertaa olet tänä vuonna kuullut puhuttavan maskien käytön vaikeudesta?

Koska koronavirus on aihe, joka jollain tavalla koskettaa meitä kaikkia, moni muu tärkeä aihe on jäänyt vähemmälle huomiolle. Ilman pandemiaa tämä vuosi muistettaisiin muun muassa Black Lives Matter -liikkeen noususta ja Yhdysvaltain presidentinvaaleista. Päätimme toimituksessa, että haluamme nostaa näitä tapahtumia esille vielä uudelleen ja viedä ajatukset muualle maskeista ja etäopetuksesta.

Pitelet käsissäsi Pärskeiden joululehteä, mutta lehden sisältö ei ole pelkästään jouluihin, sillä tämä lehti on Pärskeiden 2020 Wrapped. Lehden sivuilta löytyy niin jouluisia novelleja (mikä olisi parempaa ajanvietettä joululomalla?) kuin tiukkaa asiaakin muun muassa koulupsykologin vastaanoton ruuhkautumisesta ja Nobelin palkintojen saajista. Jos Yhdysvaltain presidentinvaalien jälkipurku kiinnostaa, suosittelen myös tutustumaan Pärskeiden Instagram-tiliin @parskeita! Sieltä löytyy myös lehden oma joulukalenteri, josta voi ammentaa joulumieltä joululomalla.

Tämä Pärskeitä on toimituksen joululahja ressuille, ja haluankin toivottaa koko toimituskunnan puolesta ihanaa joulunaikaa juuri sinulle. Olin vähän eri mieltä Spotifyn tilastojen kanssa. Mielestäni tämän vuoden ykköskappaleeni oli Vesalan versio Lauri Tähkän kappaleesta Tulkoon mitä vaan. Sanoituksista käy ilmi, että kappale kertoo erosta, mutta minulle sen merkitys on erilainen: olemme itse kukin käyneet elämämme aikana läpi vaikka mitä. Siitä huolimatta taas yksi vuosi on takanapäin, ja me olemme edelleen täällä. Uusi vuosi näyttää jo valoisammalta, joten nyt on aika kääntää katse kohti tulevaisuutta. Tulkoon mitä vaan, unelmointi kannattaa aina.

Erika Tilander

Hyvää joulunodotusta ja onnellista uutta vuotta!

Päätoimittaja	English editor	Toimituskunta:	Hilkka Hissa	Lili Malinen	Mea Saunisto	Julkaisija:
Erika Tilander	Noah Kleidosty	Alda Aflatuni	Sergey Ichtchenko	Jeeve Masuda	Mia Saunisto	Ressun lukio
		Lea Allo	Liisa Juntunen	Elsa Nieminen	Akanksha Sur	PL 10304
Toimitussihteeri	AD	Meeri Arvola	Inkeri Jussila	Daniel Nikkar	Julia Tiilikainen	00099
Kasper Janhunen	Ella Martikainen	Emilia Below	Siina Jäppinen	Maija Nikolaevskaja	Lotta Tasa	Helsingin kaupunki
		Aruba Ghumman	Aino Kaitaharju	Perry Pokki	Emma Varmavuo	
Ohjaava opettaja	Instagram	Avishi Goyal	Nea Kemppainen	Pihla Pokki	Anna Virkkunen	
Tiia Tempakka	@parskeita	Ramla Hassan	Kerttu Kilpeläinen	Aune Reniers	Taimi Xu	
					Avani Yadav	
					Julia Yli-Jaskari	

Pärskeitä-lehden painatuksen maksavat Ressut ry, Lydia ja Karl G. Lindbergin avustusrahasato, Ressun lukion koti ja koulu ry sekä opiskelijakunnan hallitus. Kiitos arvokkaasta tuestanne!

Tapahtunutta 2/2020-21

Etävaaliseurantaa Kalevankadulla sekä kortsujuoksua turvaväleillä — koronatilanteesta huolimatta lukiomme perinteikkäitä sekä uudempia tapahtumia on päästy järjestämään. Kaikkeen on tuntunut löytyvän ratkaisu ja niin Yhdysvaltain presidentinvaalienseuranta kuin kulttuuriviikon huvitkin on pidetty onnistuneesti koronasta huolimatta.

Koeviikon loppuessa vaihtui perinteinen lähiopetus jälleen kerran etäopetukseksi. Etäopiskeluun siirtyminen herätti erilaisia tunteita ressurssien keskuudessa, ja koulun käyminen etänä voi olla rankkaa erityisesti näin talvella. Tapahtuneissa opiskelijat jakavat vinkkejä etäkoulusta selviämiseen.

“Koiraniauttaaminen selviämään etäkoulusta.”

Lilli Rossi, 17 vuotta.

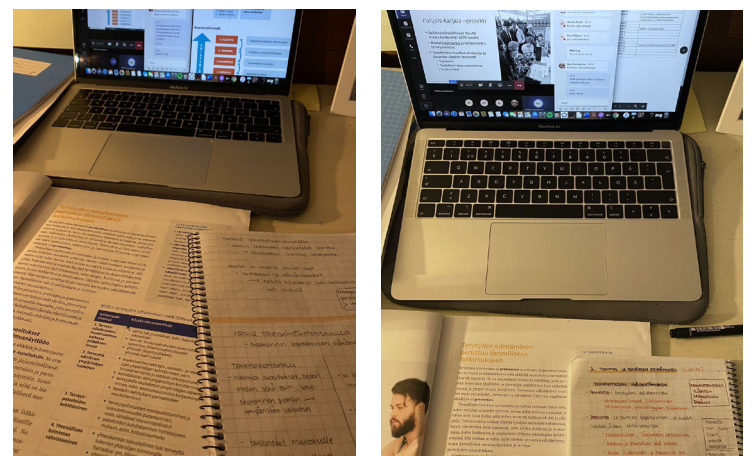
“Etäkoulusta selviää rutiineilla. Keväällä huomasin mun jaksamisen ja motivaatiotasojen olevan alhaalla, sillä päivät tuntuivat sulautuvan yhteen. Nyt yritän pitää rutiinia yllä. Siivoan, käyn ulkona ja pidän itsestäni huolta, se auttaa paljon.”

Ida Laukkarinen, 16 vuotta.

“Something that helps me get through this distance learning is my big Mike Wazowski mug. It's good to stay hydrated!”

Maija Nikolaevskaja, 17 years old.

“Etäopetuksesta selviää parhaiten kahvin voimalla!”

Noora Soininvaara, 17 vuotta.

“Ehkä paras vinkki etäkoulusta selviämiseen on nimenomaan se, että tekee joka päivä jotain, mikä ei liity millään tavalla kouluun.”

Netta Simola, 17 vuotta.

Time Capsule

Reflecting Back and Looking Forward to 2021

Good News: People worldwide are looking forward to 2021, since it may be the time when COVID-19 will come to an end.

ARUBA GHUMMAN

What does 2020 remind you of? How do you feel when you realize that this year is coming to an end? Certainly, we all have gained a common memory of 2020 regarding – I'd rather not mention it, as it has been a tiring and traumatic experience for many of us. However, what matters is how you see it. I, personally, see it as an unexpected experience of its kind from which I did not only learn to cope with my schoolwork at home and practice time management, but also got to be with my family all day long. Moreover, I have realized the value of learning at school, like most of us may have.

One year. 365 days. 8760 hours. A lot can happen during this time period, even in a normal year. But this year has definitely been a different one; COVID-19 hitting its peak (an event none of us expected at the beginning of 2020), going into distance learning, getting used to seeing people with masks and wearing a mask ourselves, Trump losing the elections... Things change, time goes by, but the memories don't fade. The events that take place in a year are what make the year memorable. For 2020, it's COVID-19, but I strongly believe that this is not the only event that dominated our lives. We can remember 2020 as the year some of us graduated from comprehensive school, a year when we moved to a different country, a year in which we moved to RK 23. For some of us, it is the year we completed our EEs, graduated from lukio, started university, a year in which we wrote our first Pärskeittä article. There is a lot to remember and reflect upon. Reflect upon what you would do differently next year, so we would not have to experience another 2020. Wash your hands!

New Year's Resolutions. New year. New me. Fresh start. This is often what we all think before the new year begins. And this time, let's do the same. What do you want the upcoming year to be like for YOU? What would you want to do differently and what lessons, which you have learned this year, would you very much like to carry with you for a better future? For me, it is to maintain a balanced life and remain optimistic. Wear a mask, wash my hands and keep a safety distance in order to help end this pandemic.

Now, let's take a break and wonder together; what's next? Similarly to how we did not expect a global pandemic at the beginning of this year, we do not know what the upcoming year holds for us. Will it bring an end to COVID-19?

No matter what the circumstances, we must make sure to relax, take it easy, wish for the best, and stay positive. Let's happily say farewell to 2020, and with a clear mind, look forward to 2021.

Merry Christmas and a Happy New Year in advance!

Ajat muuttuvat, joulumieli säilyy

Oletko koskaan pohtinut, miltä joulunvietto näytti isovanhempiesi lapsuudessa? Tai miksi syömme joulu-
na laatikoita, ja milloin päähämme pälkähti tuoda kuusi sisälle? Jouluperinteet ovat pysyneet pääpiirteil-
tään samanlaisina jo pitkään, mutta jokainen vuosikymmen on tuonut niihin oman sävöyksiensä.

MIA SAUNISTO JA ANNA VIRKKUNEN

1940-luku

Joulu 1940-luvulla oli monella tapaa hyvin erilainen verrattu-
na siihen, mihin me olemme nykypäivänä tottuneet. Silloin
joulurauhaa varjosti sodan jättämät arvet ja mielessä olivat
haavoittuneet ja menetetyt läheiset. Pulaa oli kaikesta, mutta
ihmiset käyttivät mielikuvitustaan ja loivat joulun tunnelman
ankeista oloista huolimatta.

Vallitsevat jouluperinteet läpi vuosikymmenten liittyvät jou-
luruokaan. Jo 1940-luvulla niin lapset kuin aikuisetkin naut-
tivat jouluaamuna puuron, joka oli tehty ohrasta tai rukiista,
harvemmin kuitenkaan riisistä. Joulupöytään puolestaan ka-
tettiin laatikoita, rosolleja ja kinkkua. Erona nykypäivään oli
vain se, että laadit ja rosollit valmistettiin itse kasvatetuista
porkkanoista, punajuurista ja lantuista. Kinkku oli luonnolli-
sesti itse teurastettua, saunassa palvuttua ja sisälsi kolesterolii-
arvoja järeittävät määrät läskiä.

Myöskin lipeäkala kuului jouluruokien joukkoon. Se valmis-
tettiin kotiloissa hauesta tai ostettiin kaupasta kuivana, jol-
loin se oli kuin kovaa puuta. Tällöin sitä piti kotona liottaa
pehmeäksi ja keittää syötäväksi.

Joulukoristeet eivät olleet kummoisia. Kuusen tuominen si-
sään tunnelmaa luomaan oli uudehko tapa, yleistynyt 30-lu-
vulla. Sitä koristeltiin kynttilöillä, lipuilla ja pumpulilla nykyai-
kaisten säihkyvien joulukoristeiden ja laulavien jouluvalojen
sijaan. Pumpulin tarkoitus oli muistuttaa lunta.

Koristeet tehtiin pääosin itse, materiaaleina muun muassa sel-
lofaani ja pahvi. Myös oljista alettiin väkertelemään erilaisia
koristuksia. Ihmiset ottivat mitä käsiinsä vain kykenivät saa-
maan sodan tyhjentämistä kaupoista ja loihivat mielikuvitus-
ta käyttämällä ja naapureilta mallia ottamalla esimerkiksi pa-
peritonttuja tunnelmaa luomaan.

Lahjat noudattivat samaa kaavaa. Ne olivat suurimmilta osin
itsetehtyjä ja käytännöllisiä. Perinteinen joulupaketti 1940-lu-
vulla sisälsi esimerkiksi villasukkia, vanttuita, puuautoja po-
jille ja esiliinoja tai nukkeja tytöille. Joulupukki kantoi lahjat
sisään. Tähän aikaan pukin ulkomuoto ei selkeästikään ollut
aivan vakiintunut. Pukilla oli usein naamari kasvoilla, karva-
lakki tai muu hattu päässä ja jokin punainen tai ruskea nuttu

olkapäitä lämmittämässä. Ajoittain pukki oli pienille lapsille
jopa hieman pelottava hahmo, näkiväthän lapset häntä vain
harvoin. Kerran vuodessa, naamarin takaa.

Tietenkin tapana oli myös sauna ja käydä torilla mahdolli-
sesti kuuntelemassa joulurauhan julistusta. Jotkut onnekkait
pääsivät torilla tapaninpäivänä reen kyytiin. Moni kävi kristit-
tyyn tapaan joulukirkossa tai vieraili läheisten haudoilla. So-
dassa kaatuneita tai muutoin menetettyjä läheisiä muisteltiin.

1960-luku

1960-luvulla materiaaleista ei ollut enää niin kovaa pulaa ja
joulu voititiin alkaa juhlia näyttävämmiin. Sota-ajan koettele-
mukset olivat kuitenkin vielä vahvoina mielessä ja yhteistä ai-
kaa arvostettiin materiaa enemmän.

Valmiiden koristeiden osto yleistyi huomattavasti 1960-luvul-
la ja ylipäänsä joulu alkoi kaupallistumaan. Monessa per-
heessä raha oli kuitenkin yhä tiukassa, joten itse tehtyjä ko-
risteita ei suinkaan syrjäytetty vielä kokonaan. Hittikoristeita
olivat paperiketjut, joita valmistettiin värikkäistä papereista,
tai jos sellaisiin ei ollut varaa, sanomalehdistä leikatuista sui-
kaleista.

Jouluun kuuluivat ehdottomasti myös aidot kynttilät, joita
valmistettiin usein itse. 1960-luvun lopulla joulukuusissa alet-
tiin kuitenkin käyttää yhä useammin sähkökynttilöitä tulipa-
loriskin takia.

Värikkäät ja näyttävät joulutekstiilit kuuluivat myös 1960-lu-
vun muotiin. Sisustusinspiraatiota suomalaiset saivat joulu-
lehdistä, jotka yleistyivät tänä vuosikymmenenä.

Jouluruoat olivat 1960- ja 1970-luvuilla hyvin perinteisiä. Pöy-
tään katettiin kinkkua, kalkkunaa, laatikoita, piparkakkuja,
torttuja sekä erilaisia kakkuja. Ennen vain Ruotsissa nautittu
glögi saavutti 1960-luvulla suosion myös suomalaisten ko-
deissa. Kuten tänäkin päivänä, sitä nautittiin rusinoiden, man-
teleiden ja piparkakkujen kanssa.

1980-luku

1970-luvun maailmanlaajuinen öljykriisi verotti joulun maistaa valon juhla. Aleksanterinkadun jouluvalot pimenettiin muiden valojen mukana ja huoneistojen lämpötiloja laskettiin. Muutamaa vuotta myöhemmin uudella vuosikymmenellä kriisistä oli selvitty. Joulusta tuli jälleen kirjaimellisesti valon juhla, jopa vahvemmin kuin koskaan aikaisemmin. Eri-laiset koriste- ja ulkovalot lisääntyivät huomasti ja herättivät joulukuiset, harmaat kadut eloon.

Joulun ruokakulttuurin kirjo kasvoi entisestään varallisuuden kasvun myötä. Suomalaiset ottivat vaikutteita ulkomailta. Viini nousi juhlapäivien juomaksi ja uudet, erilaiset herkut, kuten suklaa, löysivät vahvasti tiensä joulupöytiin ja lahjapinoihin.

Uudenlaisia koristelutyylejä ja koristeita hankittiin ulkomailta ja joulu kaupallisena juhla vahvistui entisestään. Tämä vuosikymmen oli esimerkiksi meidän lapsuudestamme tuttu leikkuvastojen ilmestymisen aikaa. Lapsille kehiteltiin vaikka minkälaisia uusia leikkikaluja jatkuvasti ja esimerkiksi barbiet alkoivat koristaa yhä useamman pikkulapsen hyllyä. Aikuiset puolestaan hurmaantuivat käytännöllisistä keksinnöistä joulupaketeissa, kuten leipäkoneesta. Lahjoja annettiin kuitenkin edelleen pääosin hyötykäyttöön. Hyviä lahjaideoita olivat esimerkiksi keittiötarvikkeet ja petivaatteet.

2020

Korona on koetellut tänä vuonna meitä kaikkia, ja se heijastuu myös joulunviettoon. Monet joutuvat perumaan perinteiset sukujoulut ja matkat ja keksimään uusia tapoja joulumielen rakentamiseen.

Tänä vuonna joulunvietossa panostetaan stressittömyyteen ja yhdessäoloon. Turvaa haetaan tutuista asioista. Monessa talossa jouluvalmistelut on aloitettu jo tavallista aikaisemmin, koska rankan vuoden jälkeen kaivataan iloa ja hengähdystaukoa.

Vuonna 2020 kestävyys ja ekologisuus houkuttelevat joulunvietossakin ihmisiä entistä enemmän. Osa pyrkii jättämään materialististen lahjojen oston kokonaan ja hyödyntämään esimerkiksi joulukoristeluissa aiempien vuosien tavaroita sekä kierrätyskeskuksia ja kirpputoreja.

Toisaalta koronan takia monilta perheiltä on säästynyt rahaa muun muassa vähentyneen matkailun vuoksi, joten usean kauppiaan arvioiden mukaan monessa perheessä panostetaan tänä vuonna jouluun ja lahjoihin entistäkin enemmän.

Jouluostosten tekokin on tänä vuonna haastavampaa, koska turvallisuuden takia ruuhkia tulisi välttää. Kaupat ovat pyrkineet ratkaisemaan ongelmaa pidentämällä aukioloaikojaan ja mainostamalla kotiinkuljetuspalveluitaan erityisen paljon näin joulun alla.

Joulupöytään katetaan tänä vuonna perinteisten ruokien seuraksi myös yhä enemmän vegaanisia ja erityisruokavaliioihin sopivia vaihtoehtoja. Edellisvuosilta tutut ”porkkala” ja vegekincku löytävät tiensä suomalaisten pöytiin tänäkin vuonna. Joulutorttuihin kokeillaan uusia täytteitä ja taittelutapoja, ja eri makeisvalmistajat ovat kehitelleet uusia tuotteita vanhoista klassikoista: esimerkiksi Vihreät kuulat löytyvät nyt myös patukan muodossa, Fazerin Pihlaja-karkit kääriytyivät konvehdeiksi ja After Eight -suklaita saa nyt myös appelsiinin makuisena. Myös edellisvuosien piparkakkujäätelöt tekivät paluun.

Joulupukki on ollut osana joulunviettoamme jo iät ja ajat. Tänä vuonna pukin tilaaminen kotiin ei ole suositeltavaa ja etäpukki korvaakin perinteisen vieraan.

Perinteisiä joulukonsertteja on jouduttu perumaan tai siten niitä esitetään tyhjälle salille ja striimataan kansan iloksi. Myös muun muassa Turun perinteinen joulurauhan julistus luetaan tänä vuonna ilman yleisöä.

Jouluperinteet ovat siis muuttuneet monin tavoin vuosikymmenten varrella, mutta tärkeimmät eli joulumieli ja joulurauha ovat säilyneet. Ne ovat korvaamattomia ja tuovat ihmisiä yhteen. Jos ne eivät tänä vuonna toteudu fyysisesti koronan takia, niin takuuvarmasti ainakin henkisellä tasolla. Muistellaamme siis mennyttä vuotta, rauhoittukaamme tuleviksi pyhäiksi ja nauttikaamme joulusta ja sen monenmoisista perinteistä! Sen olemme totisesti tänä vuonna ansainneet.

Not everyone celebrates Christmas

Christmas is one of the major holidays in Finland that many people celebrate at this time of year. The holiday spirit can be seen everywhere such as in schools, outdoor decorations, limited edition products, and sales. In addition, it's heavily marketed by the media. Since not everyone celebrates Christmas, including some students here at Ressu, I was curious to hear what they think about Christmas. MAIJA NIKOLAEVSKAJA

This is what Ressu students had to say about Christmas:

How do you feel about Christmas? Since you are surrounded by Christmas related things throughout December: Do you like it or do you dislike it?

"I like it" "I dislike it" "It's a nice vibe"
"Neutral" "I really don't care"
"It's nice"

"I really like it! I love all the lights, especially since Finland is so dark during the winter."

"I dislike it since Christmas is overwhelmingly present for up to three months and everything with the annoying songs and ugly overdone lights really gets on my nerves."

"I honestly quite like it! Seeing pretty lights everywhere during this time of darkness is really refreshing! Christmas-themed food in cafes and pretty decorations lighten up the mood and make things exciting!"

"I just see it as a holiday, I guess. I never say "Merry Christmas", and I'd rather people wish me "Happy holidays!" than "Merry Christmas!". Having been grown up in a non-Judeo-Christian religious family, I do not really relate to my peers who do celebrate the holiday during this time."

"I don't mind decorations especially lights, they're pretty, otherwise I do feel a little put off by the decoration and people hyping it too much."

"I don't like how it is made a 'for profit' thing and how it is so over the top. I like the idea of getting together and sharing a feast (maybe some presents too, but very minimal)."

"I don't celebrate it but it is nice to see Christmasy things around me since it looks pretty."

"I hate it, I absolutely despise everything to do with Christmas. I hate how people have turned the celebration of the birth of Christ into a time to support consumerism and take away from the original meaning. Also, Jesus wasn't even born in December, like in the Bible it said there were shepherds watching over their flocks. You really think that the weather in Bethlehem in December would've been fine for flocks of sheep?!?"

"it's fine. I don't celebrate, but the atmosphere is kinda cool."

"Sometimes it gets a bit too overwhelming but I'm fine with it most often."

What are the main emotions or/and things you associate with Christmas?

"Things like winter, joy, warmth, family, snow, etc."

"White people." "Nothing." "Excitement and Doom."
"Hate, Anger, Aggression, Disgust."

"I guess I'm really neutral about it. I don't harbor any negative feelings, and the excitement around me from my friends is fun."

"I feel really happy, there's jolly music and our holidays are quickly approaching. Everyone always seems happier near Christmas so that energy is quite contagious. Finland compared to many other nations isn't a very collectivist country but when it comes to big celebrations such as Christmas, it almost feels like the entire country is smiling."

"I used to celebrate Christmas as a child and nowadays it only causes me to feel strong anxiety and irritation."

"I do not necessarily get this joyous feeling most people tend to get during this time and I generally don't appreciate it when it is incorporated into environments where not everyone celebrates the holiday, such as in schools. I understand that nowadays, it has become less of a religious festivity and more of a part of the Western identity; however, I do think people should understand it has a purely Christian basis and by not celebrating the festivity, it is primarily due to my own religious beliefs."

"I usually travel during the Christmas holidays, so I associate it with reconnecting with my family. Also with a lot of good food, sweets, and the smell of cinnamon in the air is inviting!"

Without the religious aspect to it, is there something you do on Christmas?

"Make ribs the day before Christmas"

"Not much, maybe party or give gifts"

"No, not really" "Bake:)" "Just Chillin"

"My family gets Chinese takeout for dinner"

"No, nothing at all. Except feel angry."

"Not really, maybe just eat something fancier than usual and go shopping perhaps."

"I don't usually, I usually travel during the break but I can't this year, unfortunately, so I'll probably just spend some time with my family and friends."

"Nothing in particular, perhaps go online shopping for the Christmas sales."

"Not really anything specific, my family notes that it's Christmas/Christmas eve. I'd wish people a merry Christmas. I feel like Christmas is one of those holidays that no longer have as many religious associations anymore, much like Halloween (all saints day), so it doesn't feel awkward to me. also, everything is on sale during the Christmas season and I finally have time off from school so I treat myself a little :) because it's not directly religious in my eyes, I also do give small gifts to my friends/family/teachers. it's always fun to make little cards to thank the people I care about <3."

"Not on Christmas, but around the winter solstice, I have started "celebrating" the season by doing small little things like lighting candles and generally calming down. OnChristmas (eve and day) I only try to avoid the avalanche of Christmas-related things on various media, mostly unsuccessfully."

"Nah. I maybe sometimes draw cards for like 2 friends."

"Normally just sitting inside watching YouTube, like a regular day but here and there planned Christmas activities."

Miksi tontut ajoivat partansa?

MEERI ARVOLA

Tarkkailijatonttu Vilppa Juoksulakki istui toista viikkoa eristyksissä kiikareille omistetussa varastossa ja yski. Joulumuorin ”tämä auttaa oireisiin, mutta ei paranna tautia”-rohdos ei maistunut miltään. Onneksi, pelkkä hajukin oli kuulemma karmea. Hajukaan ei kuitenkaan haitannut, sillä hajuaisti oli yhtä olematon kuin Juoksulakin viimeaikaiset sosiaaliset kontaktit.

Kaikki alkoi kuin varkain. Aluksi kukaan ei ollut huolissaan. ”Ei tämä tauti tonttuihin tartu”, puhuttiin. Tarkkailijatontut vilisivät ympäri lasten koteja kuten aina ennenkin joulunalusai-kaan.

Sitten räjähti. Tauti pääsi sisään ja Korvatunturilla turvauduttiin luoviin ratkaisuihin. Sairastuneet eristettiin varastoihin. Se tuntui omituiselta. Tontut olivat aina hyvin yhteisöllisiä.

Vilppa Juoksulakki sai oireita kaksi päivää Korvatunturille paluun jälkeen. Juoksulakki tajusi, että nyt oli kyse siitä. Joulumuorille ilmoitettiin, tilastot päivitettiin ja siirryttiin poikkeus-tilaan. Joulua ei saa perua. Se oli tavoite.

Joulumuori kehitti oireenmukaista hoitoa, sitten piti vain odottaa. Korvatunturi sulkeutui. Eläkeläistontut haluttiin säästää taudilta. Töitä piti jatkaa. Tontut miettivät, miten kaikki oli edes totta. Miten jotain tällaista saattoi tapahtua? Eivät ihmisten taudit ikinä tarttuneet tonttuihin.

Varastoja riitti. Sairastuvalta jaettiin apua ympäri Korvatunturia. Keksittiin uusia ratkaisuja. Tonttujen seassa vallitsi epä-tietoisuus. Hallintotontut yrittivät pitää tilannetta kasassa ja syöttivät päätöksiä toisensa perään.

Koko Korvatunturin tarkkailijatonttujen osasto oli karanteenissa. Yleinen ilmapiiri oli levoton. Jotkut tontut olivat alkaneet hyppiä seinille, kirjaimellisesti. Liikkumismahdollisuuksien puutteessa tarkkailijatontut olivat rakentaneet tiloihinsa mittavan parkourradan.

Juoksulakki kuuli varastoonsa vuoroin riemunkiljahduksia, vuoroin itkua. Tarkkailijatontuille jaettiin ilmaisia lomia. Kutsumustyön menettäminen keskellä sesonkikautta oli kova paikka. Jotkut olivat saaneet siitä uutta virtaa ja aikaa ajatella, olisiko poronhoito tai taiteilijaksi ryhtyminen sittenkin se oma juttu. Muutama oli alkanut vakavasti harkita kotitontuksi ryhtymistä. Alalla oli kova kysyntä, kun ihmiset eristäytyivät koteihinsa.

Varastoon jätetyillä kiikareilla sai suoran yhteyden varaston ikkunasta vastapäiseen rakennukseen. Mallista oli varaa valita. Hyllyjä ei oltu tyhjennetty kiireessä. Juoksulakin kiikareista

näkyi tiedottajatonttujen toimistoon. Kerran päivässä toimiston seinälle ilmestyi sairastuneiden lukumäärä. Juoksulakki vilkuili seinää kiikareilla puolen tunnin välein. Vielä parempaa viihdettä oli hallintotonttujen suoraselkäinen jäykkyys. He juoksivat viestintätoimistossa vuorotellen. Yhteisilmoitustaulun päivittäjäntonttu Yleotto oli joutunut sairaslomalle jatkuvasta tikapuilla kiipeilystä. Olkavarteen oli tullut rasitusvamma.

Hallintatonttujen muutoksentekonopeus oli nopeinta aikoihin, päivitysnopeus toimintaohjeisiin oli Yleotolle liikaa. Nuoremmat kollegat puhkuivat intoa palaen kolmessa vuorossa tikapuita ylös alas.

Jokaiseen yhteisilmoitustaulun päivitykseen liittyi myös kuulutus. Violettilakkisesta kuuluttajatontusta tuli pian kaikkien tuntema.

Tehokasta viestintää keuhuttiin. Harva oli seurannut yhteisilmoitustaulua niin huolellisesti kuin nyt. Lelutehtaan komentajatonttu joutui lelutehtaalla muistuttamaan toistuvasti rakentajatonttujen keskittymisestä itse asiaan. Liian usein keskittyminen herpaantui, ja tontut alkoivat katsoa yhteisilmoitustaulua.

Leluvälikomissa osaston tontuilla oli muutenkin rankkaa. Perinteisesti tontut olivat ylpeitä pitkästä parrastaan, mutta nyt ne oli pitänyt leikata lyhyeksi hygieniasyistä. Jaettuihin kasvomaskeihin oli kuvioitu osaston nimi ja joulukuusi, mutta harva tonttu halusi sitä vapaaehtoisesti käyttää. Niitä pidettiin rumina.

Parranmenetyksellä oli silti pahinta. Juoksulakki oli saanut sisäisen kirjepostin kautta kutsuja partojen hautajaisiin. Ensimmäisen kutsun saatuaan Juoksulakki oli joutunut hysteerisen naurun valtaan.

Joulupukki oli huolissaan tilanteesta. Korvatunturi oli pieni-muotoisessa kaaoksessa. Hän oli yrittänyt puuttua hallintotonttujen toimiin, mutta päähallintotonttu oli kehottanut tätä pysymään omalla alueellaan. Joulupukin oli nyt tärkeintä ratkaista jouluaaton ongelma.

Haastavinta oli keksiä, miten joululahjojen kuljetus onnistuisi. Tartuntoja ja taudin leviämistä haluttiin estää kaikin keinoin. Vain kymmenen tonttua sai kokoontua yhteen. Joulupukilla oli ollut joululahjojen jaossa yleensä mukana vähintään viisi-kymmentä tonttua. Ahtaassa reessä ei ollut tilaa turvaväleille.

Vilppa Juoksulakki sai ruokaa kuudesti päivässä sisäisen postin kautta. Astiat sai lähettää takaisin samaa reittiä. Suurim-

man osan ajasta Juoksulakki nukkui, tai kirjoitti kirjeitä muihin varastoihin.

Sairastuneita oli noin kolmasosa Korvatunturin väestä. Toinen kolmasosa oli karanteenissa. Loput yrittivät tehdä päivittäisiä askareitaan ja huolehtia, että joulusta saataisiin tehdyksi myös tänä vuonna.

Juoksulakki poti syällisyyttä. Hänen takiaan Korvatunturi oli kriisissä. Hän oli mennyt kurkkimaan väärän perheen olohuoneeseen.

Viikkoa ennen jouluaattoon pukilla oli kriisi. Hän itki muorille, miten Joulupukkia pelkäävien lasten määrä tulee kasvamaan tänä jouluna. Myös pukki oli joutunut trimmaamaan partansa ja käyttämään maskia, joulun punaista tietysti. "Lapset eivät enää tunnista minua", pukki parkui.

Juoksulakki muisteli, miten jokainen adventtijuhla jouduttiin yksi toisensa jälkeen perumaan. Sisäisen postin kautta sai varastoon jouluvalot ja havuja tuomaan tunnelmaa. Kirjeissä kerrottiin, miten joulusta ei tunnu enää samalta.

Tarkkailijatonttujen parkourrata oli purettu ja karanteeni lopunut. Juoksulakin pääsy pois varastosta ei voitu juhlistaa halauksin.

Korvatunturin siivouspäivänä juuri ennen pyhiä loppui siivottava kesken. Hygienian oli kiinnitetty huomiota tavallista enemmän. Karanteenissa olevat tontut olivat siivonneet varastot tylyyspäissään puhtaiksi. Varastoihin sairastamaan suljetut olivat tehneet samaa tahoillaan. Korvatunturilla oli historiallisen siistiä. Siivouspäivän illallisen jokainen nautti oman joukkonsa kanssa. Keskusradion kautta harrastettiin runonlausuntaa. Laulamisen pelättiin olevan liian iso tartuntariski.

Keksijätontut toivat joulupukille laitteen, jonka avulla lahjoja pystyi jakamaan etänä. Joulupukin harjoittellessa laitteen käyttöä jotkut saivat liikaa villasukkia ja jotkut liian vähän.

Tunturissa oli ruuhkaa. Pidä turvaväli -kyltit hukkuivat lumeen. Kuuluttajatonttu sai apulaisia jaksakseen työssään.

Syksyn aikana hamstratuista villapeittopinoista rakennettiin kotoisia koloja. Näyttelijätontut esiintyivät ikkunan takana yleisölle. Pikkutontut halusivat takaisin kouluun, vaikka joululoma oli juuri alkanut. "Eikun lähikouluun", he kiljuivat.

Juoksulakki keksi tarkkailijatontuille tekemistä. Ympäri korvatunturin nurkkia kykeni luikkimaan sujuvasti. Turvavälit säilyivät, piparintuoksua jätettiin nurkkiin, vähän murusia. Hallintotontut antoivat kurinpalautuksen. Jokaisen oli nyt pysyttävä ruodussa.

Tontut ikävoivat piirileikkejä. Jouluaatto koitti. Pukki osasi käyttää lahjojenjakolaitetta. Porot olivat hämmentyneitä, kun ei lähdetty mihinkään. Jouluaateria jaettiin jokaiselle huo-

nekunnalle erikseen. Vilppa Juoksulakki istui väljässä piirissä muiden tarkkailijatonttujen kanssa ja nauroi syödessään pipareita.

Ison joulukuusen valojen sytytys keräsi uteliaita silmäpareja ja kiikareita ikkunoihin. Bändi soitti keskusradiossa joululauluja.

Sairastuneet hukkuivat parane pian -kortteihin. Joululahjoja jaettiin keskuspostin kautta niin paljon, että putket tukkeutuivat. Tunturiin kerääntyi punaisiin verhoutunut, maskipäinen joukko. Nauhoitetun laulumetakan tahtiin taputettiin ja tanssittiin paikallaan. Pikkutontuille suotiin piirileikit. Kätet pesittiin ennen ja jälkeen.

Lumiukkonäyttely oli upein vuosiin. Harvakseltaan aseteltuja ukkoja jatkui pitkälle hankien yli. Mökkien ikkunoihin laitettiin pieniä myssyjä.

Joulupukki apureineen kerääntyi keskusaukiolle laitteet kässissään. Pimenevään iltaan lähti miljoonia paketteja halki taivaan. Vilppa Juoksulakki istui ikkunalaudalla ja hymyili maskin takaa. Silmät säihkyivät, kuin yötaivaan tähdet. Sama ilme heijastui muiden katseesta. Lahjojen jako oli kaunista.

Koko yön Korvatunturilla paloivat valot. Pienet lepattavat kynttilänliekit valaisivat huoneet. Taskulampuilla välkyteltiin yöhön, eikä keskusradiossa ollut hetkeäkään hiljaista. Postin tukos oli saatu selvitettyä ja kirjeitä singahteli huoneisiin ja varastoihin halki Korvatunturin. Joulupukki seiso apureineen pihalla koko yön jakaen lahjoja. Aattoilta oli vuoden kiireisintä aikaa. Joku saattoi nähdä maskin takaa muutaman kyynelen, pukilla oli ikävä lapsia.

Joulun taikaa, pikkutontuista joku keksi painaa etälaitteissa yhtä pientä nappia, vähän vahingossa. Pian, kuin jostain kaukaa, kantautui lasten naurua yli tunturien. Siellä avattiin paketteja. Lauluakin kuultiin ja jouluntoivotuksia. Joulupukki myhäili: "Jos ensi jouluna sitten pääsisi taas vierailulle ihmisten koteihin!"

Jokaisella on oikeus saada apua

Ressun lukion koulupsykologi Joonas Kopra joutuu ohjaamaan opiskelijoita kuraattorin vastaanotolle, koska psykologin palveluiden tarve on niin suuri. Onneksi kuraattorin luokse pääsee edelleen tavoiteajassa, ja apua ja tukea on saatavilla myös koulun ulkopuolella. ”Olemme opiskeluhuollossa ylpeitä, kun oppilaskunta on aktiivisesti lähtenyt ajamaan tätä asiaa eteenpäin”, kuraattori Tuuli Teljomaa kommentoi.

ERIKA TILANDER JA ELLA MARTIKAINEN

Tänä syksynä sain kolmen vuoden harkinnan jälkeen kerättyä tarpeeksi rohkeutta ja lähetin Wilma-viestin koulupsykologille. Ajanvarauspyyntö tuli bumerangina takaisin, ja samana iltapäivänä koko koululle lähetettiin tieto psykologin vastaanoton ruuhkautumisesta.

Suoraan sanottuna avun pyytämiseen on aina ollut henkilökohtaisesti todella iso kynnyks. Kun sitten vihdoinkin sai kerättyä rohkeuden laittaa viestiä ja käännytään pois, se tuntui osoituksesta siinä, että apua ei tulisi saapumaan ollenkaan.

-Abi

Monella muulla ressurilla on samanlaisia kokemuksia, ja jaksaminen on kovilla. Se näkyy artikkeliin liitetyistä anonyymeistä kommentteista, joita pyysin Pärskeiden Instagramissa. Historian ja yhteiskuntaopin lehtori Antti Kohi kertoo, että opiskelijoiden avuntarve näkyy myös opettajan työssä: ”Kysyin elokuussa hissan abikurssien opiskelijoiden kuulumisia. Noin 50 abista normaalia useampi sanoi, että on vaikeuksia jaksamisen kanssa. Ero vaikkapa viime syksyn abikursseihin oli selkeä.”

Koulupsykologi Joonas Kopra joutuu katsomaan pitkälle tulevaisuuteen etsiessään seuraavaa vapaata aikaa. Jos olisi varannut ajan 20.11., vastaanotolle pääsisi varmasti vasta helmikuun puolella. Toisin sanoen odotusaika on yli kolme kuukautta. ”Tilanne on kestävä ja siihen on pakko puuttua tosi äkkiä”, opiskelijakunnan hallituksen edustaja Niina Paldanius toteaa huolestuneena. ”Opiskelijoilla on oikeus päästä psykologin palveluiden piiriin, ja me koetaan, että se oikeus on uhattuna.”

Mä oon aina halunnu mennä koulupsykologille juttelemaan, mutta en oo ikinä oikein uskaltanut. Kynnyks on ollu aina tosi korkea laittaa psykologille viestiä, mutta nyt kun on nuori ja ymmärtäväinen psykologi ja kuulin paljon hyvää siitä niin ajattelin, että kynnyks laskisi! Ja niin se tais monille laskeakin. Mä keräsin jonkun aikaa voimia ja sitten kun vihdoinkin ajattelin että voin niin tulee viesti, että vastaanotto on ihan täynnä. Yhtäkkiä se kynnyks oli paljon korkeampi kuin koskaan aiemmin.

-Abi

On vaan suoraan väärin opiskelijoita kohtaan, koska jokaisella on kuitenkin oikeus päästä psykologille. Sellainen viesti, että aikoja ei ole tälle vuodelle mun mielestä nostaa paljon kynnystä laittaa viestiä. Kun näkee kaveriporukassa sellaisia ihmisiä, joille tekisi hyvää mennä puhumaan jollekin ja ei oikein pääse, on inhottavaa katsoa vierestä, kun ei oikein voi tehdä mitään.

-Kakkonen

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskelijan on seitsemän päivän kuluessa päästävä joko koulupsykologin tai -kuraattorin vastaanotolle. Kuraattorin vastaanotolle pääsee toistaiseksi tässä ajassa, vaikka työmäärä onkin kasvanut.

”Yksilötyön määrä on räjähtänyt käsiin”, kuraattori Tuuli Teljomaa kertoo. Hänen mukaansa tilanne on samanlainen muuallakin Helsingissä, mutta psykologin vastaanoton ruuhkautumisen takia yksilötyön tarve on erityisen suuri Ressussa. ”Puolet tai kolmasosa luokseni tulevista on ensisijaisesti haikunut psykologille tai haluaisi saada ajan psykologilta. Osa tapauksista on sellaisia, jotka ehdottomasti tarvitsisivat nimenomaan psykologin tukea, joissa siis mielenterveys tai kokonaisvaltainen hyvinvointi on vaarantunut pitkittyneesti ja tarvittaisiin esimerkiksi lausuntoa jatko-ohjaukseen.”

Sellainen tilanne voi tulla yhtäkkiä, kriisi, josta olisi pakko päästä juttelemaan jollekin. Kenelle esimerkiksi itsetuhoisen nuoren on tarkoitus mennä puhumaan asioistaan, jos koulun palvelut ei ole riittävän kattavat kaikille opiskelijoille?

-Ykkönen

Opiskelijakunnan hallitus julkaisi syksyllä Instagram-tilillään kannanoton Ressun lukion psykologipalveluiden ruuhkautumisesta. Kannanoton tavoitteena oli nostaa tietoisuutta tämänhetkisestä tilanteesta ja saada koululle toinenkin psykologi. Koulun johdon lisäksi kannanotto on lähetetty Helsingin kaupungin apulaispormestari Pia Pakariselle, joka vastaa koulutusasioista, Paldanius kertoo. ”Saatiin Pakariselta vastaus, että Helsingin kaupunki ottaa tilanteen vakavasti ja näillä näkymin resursseja lisätään alkuvuodesta 2021.”

Mistä lisääntynyt tarve psykologin palveluille johtuu? Kaikki haastateltavat mainitsevat yhdeksi taustasyiksi pandemian aiheuttaman stressin ja epävarmuuden. Myös viime kevään etäopiskelu on varmasti vaikuttanut tilanteeseen. "Etätyöskentely vaatii itsenäisyyttä ja tahdonlujuutta nousta sängystä. Siinä voi mennä raja rikki niin, että tipahtaa", Kohi kertoo. Hänen mukaansa keväällä kurssin kesken jättäneitä opiskelijoita oli enemmän kuin normaalisti.

Kohi on huolissaan myös lukiokoulutuksen muutoksesta. "Lukio on nyt muuttumassa yhä enemmän ylioppilaskokeisiin valmistavaksi opinahjoksi, ja se lisää varmasti stressiä. Koskaan aikaisemmin ei minun yli 20 vuoden urani aikana ole ykköset miettineet ensimmäisen kahden viikon jälkeen, mitä he kirjoittavat. Korona tulee ja korona menee, siitä päästään eroon, mutta ylioppilaskokeiden painoarvon lisääntyminen, siitä ei ehkä päästä eroon. Jos se on pysyvä ahdistuksen aihe, niin täällä koulussa pitää miettiä, mitä asialle voisi tehdä sille", Kohi painottaa.

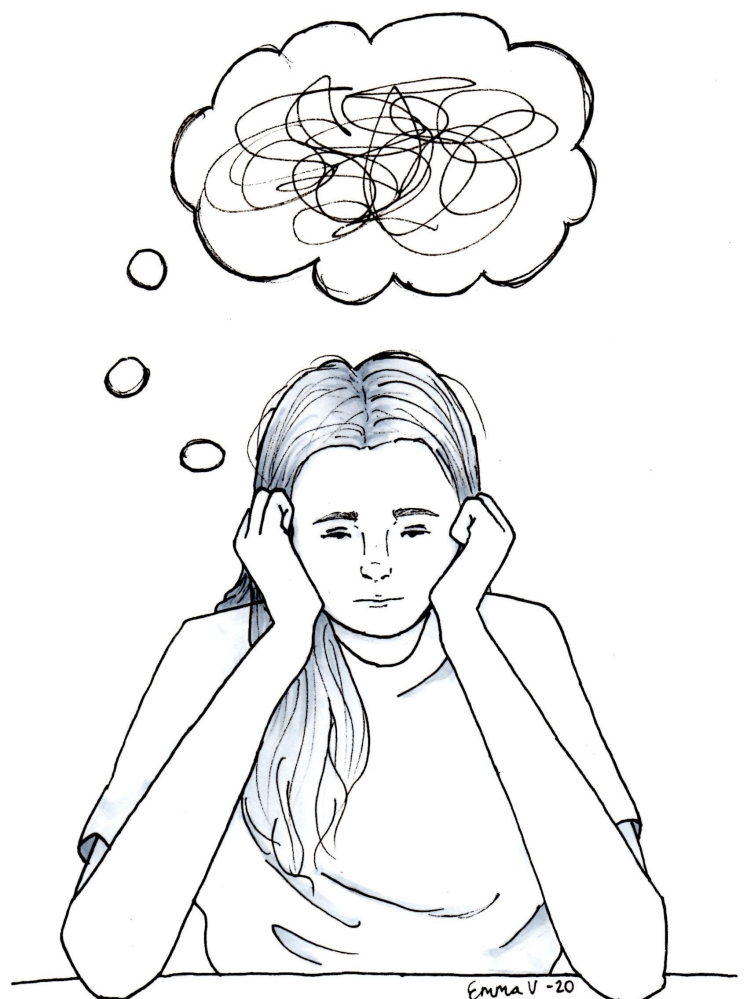
Kopra ja Teljomaa lisäävät, että koulupsykologin ja -kuraattorin suosioon vaikuttaa myös henkilökemia. Kopran mukaan on ollut hienoa huomata, että Ressussa otetaan helposti yhteyttä psykologiin. Myös Kohi on havainnut saman ilmiön: "Enää ei ole mikään häpeä, jos mieli ei ole kunnossa ja pitää saada apua. Eli ehkä ongelmat eivät ole lisääntyneet, vaan niitä tuodaan vaan rohkeammin esille. Nyt ehkä nähdään, mikä se todellisuus on ollut."

Psykologin vastaanoton ruuhkautumisen taakse kätkeytyy monia syitä, mutta lopputulos on sama. "Tämä tilanne häiritsee koko kouluyhteisöä ja vaikuttaa nuorten hyvinvointiin", Paldanius toteaa. "On pakko tehdä jotain, että saadaan nuoret pysymään jaloillaan tässä poikkeuksellisessa ja vaikeassa tilanteessa."

Tammikuuhun on vielä paljon aikaa, valon määrä vähenee päivä päivältä. Mielenterveyden ongelmat ovat itsessään jo todella haastavia, ja kun sen lisäksi avun saamisen vaikeus ahdistaa, tuntuu epätoivoiselta. Ei ole muuta vaihtoehtoa kuin odottaa tammikuuhun, mutta helppoa se ei tule olemaan. Huolestuttavaa on myös se, kuinka paljon apua kaipaavia nuoria meidänkin koulussa on — ilmiö on laaja ja sen vaikutukset voivat olla järkyttävät.

-Kakkonen

Vastaanoton jono ei lyhene vielä hetkeen. Kopraan on otanut yhteyttä 70-90 ressuria, joista jokaiselle pitäisi varata 1-5 käyntiä. Kopra ja Teljomaa painottavat, että koulupsykologin ja -kuraattorin luokse voi tulla ja tullaan puhumaan hyvin samantlaisista asioista. Reitit saattavat olla erilaisia, mutta lopputulos voi olla hyvin samanlainen, Teljomaa toteaa.

Kopra kertoo, miten tämä näkyy käytännössä: "Jos kyseessä olisi vaikka yksinäisyyteen liittyvä asia, Tuuli saattaisi etsiä keinoja, mistä kavereita voisi saada. Jos yksinäisyyden takana olisi vaikka hylkäämiseen liittyvää pelkoa, joka on enemmän mielen sisäistä, se on enemmän psykologin juttu. Psykologi pureutuu siihen, mitä tapahtuu ihmisen pään sisällä, mitä ajatuksia ja käsityksiä siellä on."

Teljomaan mukaan kuraattoriin liitetään usein virheellisiä käsityksiä "kuraattorille joutumisesta". "Psykologin työ on helpommin lähestyttävää, koska se on helpommin ymmärrettävissä", Teljomaa sanoo. Hänen luokseen tullaan usein puhumaan kriiseistä, suruista ja pettymyksistä. Yleisiä puheenaiheita ovat häiritsevät tunteet ja ajatukset, elämänhallinnalliset kysymykset sekä identiteettikysymykset. Teljomaalla on myös seksuaaliterapeutin ja -neuvojan koulutus, joten myös seksuaalisuus kysymykset nousevat usein pintaan. "Oli aihe mikä tahansa, kuraattorille ja psykologille voi kummalle vaan tulla puhumaan", Teljomaa lisää.

"Ei mikään ihme, että nuoria vähän ahdistaa, kun tulevaisuus on niin epävakaa", Kohi toteaa. "On ilmastoahdistusta ja epävarmuutta työmarkkinoilla, mietitään, mitä töitä on vielä tulevaisuudessa jäljellä." Kohi kertoo, että monet opettajat kuuntelevat opiskelijoiden huolia ja ohjaavat heitä tarvittaessa eteenpäin ammattilaisten luokse. "Yritän itse pitää silmät auki, ja jotkut tulevat itsekkin kertomaan ongelmistaan. Aika matalalla kynnyksellä ohjaan opiskelijoita eteenpäin, olen itse asiassa lähettänyt paljon ihmisiä sinne. Jatkuvasti on joku keissi menossa", Kohi miettii.

I wrote a letter to express my feelings when I was having a particularly bad day. In general, I've been writing notes since I can't go and see the psychologist. I think it helps me think about what's going on.

-IB1

Vuoden pimein aika lähestyy, ja on todella tärkeää muistaa pitää itsestään huolta. "Ihminen haluaa tulla nähdyksi, kuulluksi ja usein myös kosketetuksi", Teljomaa muistuttaa ja jatkaa: "On tärkeää, että oma olemassaolo hyväksytään niin muiden kuin omissakin silmissä. Muista kysyä, mitä toiselle kuuluu ja miten hän voi. Joskus on hyvä pysähtyä pohtimaan, mitä tarvitsee voidakseen hyvin."

Kopra muistuttaa huolehtimaan riittävästä unesta, syömisestä ja liikkumisesta. "Jos huomaa, että suorittaa tosi paljon omaa elämäänsä, kannattaa pysähtyä ja miettiä, että mitkä ovat omat arvoni ja elämäni niiden arvojen mukaan", Kopra neuvoo. "Vastaavatko esimerkiksi jatkuva suorittaminen tai syömisestä kontrollointi sitä, mitä pidän arvokkaana? Kannattaa pysähtyä ja miettiä, mitä tarvitsee juuri tällä hetkellä. Helposti ajatellaan sitä, mitä pitää tehdä eikä sitä, mitä oikeasti tarvitsee."

Joululoman aikana on hyvä miettiä, mikä on itselle hyväksi ja mikä menee suorittamisen puolelle. Muistakaa myös pitää yhteyttä kavereihin! Pidetään huolta toisistamme.

Muista, että apua on aina saatavilla!

Sekasin-chat	sekasin247.fi
Nuorten mielenterveystalo	nuortenmielenterveystalo.fi
Valtakunnallinen kriisipuhelin (Mieli ry)	09 2525 0111
Nuorten Exit	nuortenexit.fi
Tyttöjen Talo	tyttojentalo.fi
Poikien Talo	poikientalo.fi
Syli ry & SYLI-chat	syomishairioliitto.fi
Lasten ja nuorten puhelin	116 111
Poikien Puhelin	0800 94 884
Nollalinja	080 005 005

Nobel 2020 lyhyesti

Vuodesta 1901 lähtien melkein joka vuosi on jaettu Nobelin palkinto. Vuoden 2020 Nobelin palkinnon voittajia olivat Harvey J. Alter, Michael Houghton, Charles M. Rice, Roger Penrose, Reinhard Genzel, Andrea Ghez, Emmanuelle Charpentier, Jennifer A. Doudna, Paul R. Milgrom, Robert B. Wilson sekä World Food Programme.

DANIEL NIKKAR

Vuonna 1895 Alfred Nobel kuoli, ja melkein koko hänen omaisuutensa testamentattiin palkintoa varten. Myöhemmin tämä palkinto nimettiin hänen mukaansa. Palkinto jaetaan aina joka vuosi niille ihmisille ja yhdistyksille, jotka ovat tuoneet suurimman hyödyn ihmiskunnalle. Palkinto jaetaan kuudessa kategoriassa: fysiikassa, kemiassa, psykologiassa tai lääketieteessä, kirjallisuudessa, rauhan edistämisessä sekä taloustieteessä.

Koronaviruksen takia perinteistä Nobelin palkintojen jakotilaisuutta ei pidetty, vaan voittajat julkistettiin internetin kautta. Vuoden 2020 palkinnon koko oli 10 miljoonaa kruunua, joka on noin 978 918 tuhatta euroa. Rahapalkinnon lisäksi voittajat saavat mitalin sekä kunniakirjan.

Vuoden 2020 psykologian ja lääketieteen Nobelin palkinnon voittivat tohtorit Harvey J. Alter, Michael Houghton ja Charles M. Rice hepatiitti C:n löytämisestä.

Vuoden 2020 fysiikan Nobelin palkinnon voittivat Roger Penrose, Reinhard Genzel ja Andrea Ghez. Roger Penrose sai palkinnon havaittuaan, että mustan aukon muodostuminen on yleisen suhteellisuusteorian vahva ennuste. Reinhard Genzel ja Andrea Ghez saivat Nobelin palkinnon supermassiivisen objektin havaitsemisesta galaksimme keskellä.

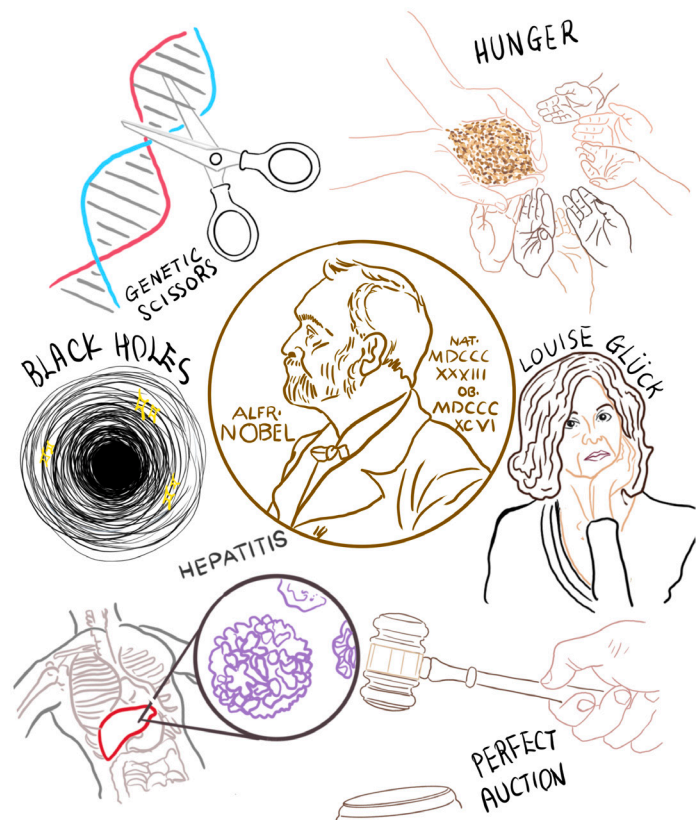
Vuoden 2020 kemian Nobelin palkinnon voittivat Emmanuelle Charpentier and Jennifer A. Doudna työstään Crispr-Cas9 geenien muokkausmenetelmän kehityksestä.

Vuoden 2020 kirjallisuuden palkinnon voitti amerikkalainen runoilija Louise Glück runollisesta tyylistään [runollinen ääni], joka tekee yksilön olemassaolosta yleispätevää.

Vuoden 2020 rauhanpalkinnon voitti World Food Programme pyrkimyksistään torjua nälänhätää. WFP auttoi vuonna 2019 lähes sataa miljoonaa ihmistä.

Vuoden 2020 taloustieteen palkinnon voittivat Paul R. Milgrom and Robert B. Wilson työstään huutokauppateorian parantamisesta ja uusien huutokauppuotojen keksimisestä.

Nämä ihmiset tekivät ihmiskunnalle suuren palveluksen keksimällä uusia keksintöjä ja teorioita, tai parantamalla tietämystämme jo olemassa olevista. Siksi on hyvin tärkeää, että on olemassa Nobelin palkinto, jolla voidaan palkita näitä suurenmoisia saavutuksia.

Black and White

I curl my trembling fists,
my whole body plunged into darkness,
the thick gloom tightening around my wrists,
naive to believe it was harmless.

Darker than a winter's night,
I felt the fear bubbling in my pit,
oh how I pray for the light,
and then suddenly,
it quit.

A flash and I felt my eyes burn,
with a great desire,
I turn,
they would have called me a liar.

Light envelops me,
my smile nearly quite as bright,
to think I trusted thee,
every touch set me alight.

With a snap
the spell broke,
I watch in horror as the light breaks through,
the crimson making me choke,
I now knew.

To choose between the light or dark,
but just like black or white,
it seems the choice is obvious,
the spot in between.

PIHLA POKKI

Korona-ajan ihmisoikeudet

Tänä vuonna jouduimme kaikki jonkin uuden ja uhkaavan eteen. Kun ajattelemme nyt vuoden lähestyessä loppua vuotta 2020 kokonaisuudessaan, monet varmasti kokevat kuluneen vuoden olleen yksiselitteisesti kamala. Mutta onko tänä vuonna tapahtunut jotain hyvääkin? Mitä tänä vuonna on tapahtunut ihmisoikeuksiin liittyen? LILI MALINEN

Black Lives Matter -liike voimistui kesällä traagisten tapahtumien seurauksena Yhdysvalloissa. Todellisuudessa liike sai alkunsa jo noin vuonna 2013. Kuitenkin vasta tänä vuonna uutiset tapahtumista valtasivat median ja ihmisten mielet ympäri maailmaa. On surullista nähdä, että laaja huomio saatiin vasta tuhansien värillisten ihmisten saatua surmansa. Mielenosoitukset valtasivat kadut etenkin alkukesästä, mutta kohu on sittemmin laantunut. Ihmisten oikeus elämään ei ole kuitenkaan nouseva tai laskeva trendi. Kohua on pidettävä yllä, kunnes asioihin saadaan muutosta.

Ilmastonmuutos on yhä uhka, vaikka median huomio onkin kiinnittyneenä maailman koronatilanteeseen. Ilmastoaktivisti Greta Thunberg palkittiin kesällä 2020 ihmisoikeuspalkinnolla: Gulbenkian Prize for Humanity. Thunberg kertoi lahjoittavansa jopa miljoonan euron palkintosumman työhön ilmastonmuutosta vastaan sekä ihmisille, jotka ilmastonmuutoksesta jo kärsivät.

Vuotuinen Pride-tapahtuma oli vaarassa kesäkuun koittaessa. Miten seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjä juhlivat tapahtumat ja kulkue voitaisiin järjestää vastuullisesti tänä vuonna? Näin päädyttiin venyttämään aikataulua, ja syyskuussa järjestettiin uudenlainen Pride-viikko, joka huipentui virtuaaliseen kulkueeseen. Pride-nettisivuilta löytyi viikon ajan erilaisia pieniä tapahtumia ja aktiviteetteja niin nuorille kuin aikuisillekin. Tällaiset tapahtumat ovat tärkeitä monille, ja maailman poikkeustilasta huolimatta niiden järjestäminen merkitsee paljon.

Ihmisoikeuspuolustajat ympäri maailmaa taistelevat oikeudenmukaisemman tulevaisuuden puolesta. He ovat edelläkävijöitä, joiden ansiosta monia uudistuksia tehdään ihmisoikeuksien parantamiseksi. Ihmisoikeuspuolustajat osallistuvat mielenosoituksiin, kirjoittavat vetoomuksia, kritisoivat yhteiskuntaa ja välillä myös unohtavat oman turvallisuutensa. Tämä asettaa heidät tulilinjalle, ja monia vahingoitetaan, vangitaan tai kohdellaan epäoikeudenmukaisesti. Iranilainen ihmisoikeuspuolustaja, Narges Mohammadi, joka on toiminut ihmisoikeusjärjestön puheenjohtajana, on vangittu hänen elämänsä aikanaan useampaan otteeseen. Viimeisin vankeus kesti vii-

si vuotta, kunnes Amnestyn vetoomukset Mohammadin vapauttamiseksi tehosivat. Hyvät uutiset tulivat lokakuussa, kun Narges Mohammadi viimein vapautettiin ja hänet päästettiin lopulta perheensä pariin. Tästä voimme oppia, että välillä vetoomukset toimivat, ja asioita saadaan edistettyä. Hänen tukijansa eivät luovuttaneet, ja Mohammadin vapaus saavutettiin lopulta.

Vaikka maailma on kääntänyt kasvonsa kohti pandemiaa, on elämä jatkunut ympärillämme. Samalla kuitenkin muut uhat, kuten ilmastonmuutos ja ihmisoikeuksien puutteellinen toteutuminen, ovat kaikesta huolimatta yhäkin olemassa. Tärkeintä on, että niiden puolesta toimitaan: järjestetään tapahtumia, mielenosoituksia ja puututaan asioihin. On kuitenkin muistettava myös pysähtyä katsomaan, kuinka pitkälle olemme jo päässeet. Tulevaisuutta muutetaan askel kerrallaan. Ei siis lannistuta vaan iloitaan pienistäkin onnistumisista ja mennään eteenpäin aina vaatien lisää.

Ressu Game Development Club Shenanigans

Originally founded in 2017 as a CAS scam, the Ressu Game Development Club has now grown to be bigger and better than ever! SERGEY ICHTCHENKO

Contrary to popular belief, the Game Development Club is separate from the Gaming Club. While there is a lot of overlap between the two, the Game Development Club is focused on creating video games, while the Gaming Club consumes them (sometimes, they even get to playtest our games!). In addition to more long-term projects, we host Game Jams, in which teams are given 48 hours to develop a game based on a theme. These games are really fun to develop and often contain some sort of fun quirk due to the short time limit they have to be done in.

"But I don't know how to code! Why would I join this club?" is a popular question we get. We actually need people to do different sorts of jobs including art, music, writing, testing, and design, among other things, and not just programming. Everyone's skill is valuable and needed! Just to coerce you into joining our club, here's a preview of some of the stuff we've done in the past:

Making Ressu Great Again

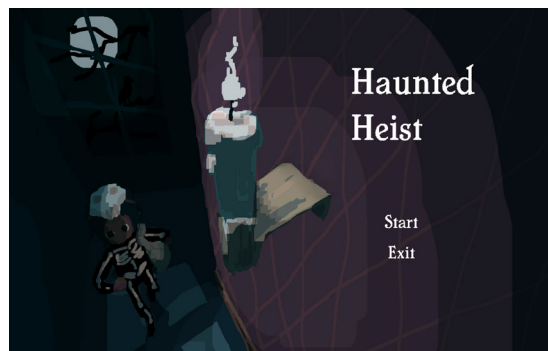
It is fall of 2018, and the student council elections are coming up. But rumours of election fraud spread through Ressu as Abdullah and Jaakko battle for the throne of Ressu Student Council President! This exciting, unfinished visual novel talks (or, was planned to talk about) the deep topics of voting and a conspiracy spanning the entirety of Ressu. And memes. And Lehtikuusentie.

Download here: bit.ly/RessuGreat

Fish: Become Human

This game was the winner of the October 2020 Ressu Game Jam. Despite being a pixel-art game, it boasts some impressive special effects, a touching storyline, and some amazing boss battles! (Totally not writing this because I made them).

Download here: bit.ly/FishBecomeHuman

Haunted Heist

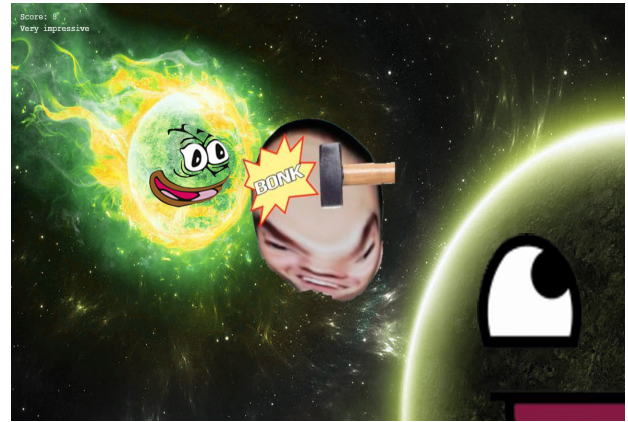
Another game from the October 2020 Ressu Game Jam. This group decided to embrace the month's "spooky" theme and make a genuinely impressive game in just under 48 hours. Play if you want some fun and challenging gameplay!

Download here: bit.ly/HauntedHeist

Rhythmic Pepega

An absolute atrocity. This group tried to make a rhythm game in 24 hours during the February 2020 Game Jam and miserably failed. You can't even play it since it requires years of setup and coding knowledge to run. Let's just skip forward, shall we?

Don't download here: bit.ly/RhythmicPepega

Pumpkin Patch

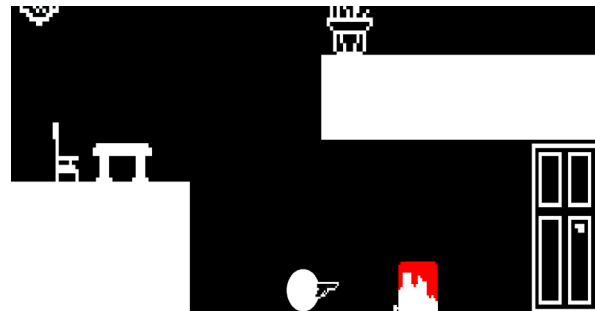
Sometimes, instead of taking things seriously, we decide to meme around and procrastinate till the last minute. This is exactly what happened with the group that made this game during the October 2020 Game Jam. They still got this masterpiece out, so I'm not complaining! (Similarly to the previous game, this requires extensive setup).

Download here: bit.ly/RPumpkinPatch

PH Kojima's Dream

This is the (arguable) winner of the February 2020 Ressu Game Jam. During this Game Jam, we gave the teams only 24 hours to develop everything. Through pain and suffering, they managed to produce a really solid game in terms of gameplay and art, relying on the horror theme of the Game Jam. Download here: bit.ly/PHKojima

That was just a sample of what we have to offer. If you're at all into art, music, writing, programming or video games, feel free to participate! Make sure to join our Discord server so that you know when we're hosting our next Game Jam or hosting our next game project.

discord.gg/A635RGS

Metsätontun varjo

INKERI JUSSILA

Korkean kuusikon suojassa, tummanruskeiden sienien kupeessa asui joukko pienen pieniä metsätonttuja. Niillä oli suipot korvat ja punaiset posket, jotka olivat pyöreät kuin kerään kääriytyneet punatulkun poikaset. Jaloissaan niillä oli tummat tuohivirsut ja olkapäiden suojana ohuet lehtiviitat. Jokaisella metsätontulla oli oman värisensä huopalakki, joita ne pitivät ylpeinä päässään aamusta iltaan.

Vihreähattuinen tonttu oli kaikista tontuista iloisin. Se asui valtavan sienien alla aivan sienimättään reunalla. Sieltä se kulki joka aamu suuren kuusen luokse, jonka juurella tontut tanssivat, lauloivat ja nauroivat. Vihreä tonttu tanssi kaikista riehakkaimmin, nauroi kaikista eniten ja lauloi niin kovaa, että punertavat linnut lehahtivat lentoon ympäröivistä puista. Vihreän tontun kasvoilla oli ainainen hymy, joka sai väsyneimänkin tontun piristymään ja liittymään muiden ilonpitoon. Kaikki pitivät vihreästä tontusta, sillä se oli hultatonta seuraa ja sai kaikki ympärillään hymyilemään mukanaan. Muut metsätontut eivät olleet ikinä nähneet vihreää tonttua ilman tämän leveää hymyä.

Eräänä aamuna kävellessään sienimättään reunalta suuren kuusen luokse vihreä tonttu vilkaisi maahan ja ihmetteli suurta varjoaan. ”Onpa varjoni iso”, se hämmästeli ääneen ja kallisti pientä päätään. Tonttu hyppeli jalalta toiselle ja katsoi, kuinka varjo seurasi perässä. Suuren kuusen luona se puhui näkemästään muille tontuille: ”Oletteko koskaan huomanneet, kuinka suuria varjot ovat?”

Muut tontut ihmettelivät outoa kysymystä. ”Tietenkin ne ovat isoja. Ei siinä ole mitään outoa”, ne sanoivat ja jatkoivat tanssiaan. Vihreä tonttu vilkaisi vielä kerran varjoa, mutta tanssahdelti sitten hymyillen keskelle muita tonttuja. Se ajatteli, että oli ajanhukkaa murehtia varjoa, kun muut tontut tanssivat sillä aikaa niin iloisesti.

Päiviä kului, ja eräänä heinäkuun kullanhohtoisena aamuna vihreä tonttu heräsi sienensä alta tuntien olonsa raskaaksi. Se nousi ylös ja hoiperteli vihreälle sammaleelle, jonka pehmeäl-

le pinnalle tontun varjo piirtyi tummana kuin ukonilmaa enteilevä myrskypilvi. Tonttu oli varma, että varjo oli kasvanut. Muilta tontuilta se kysyi: ”Näyttääkö varjoni isommalta kuin eilen?”

Taaskaan muut metsätontut eivät ymmärtäneet vihreän tontun kysymystä. Ne pudistelivat päätään ja sanoivat: ”Mitä sinä höpötät, vihreä tonttu? Eivät varjot kasva.”

Vihreä tonttu oli kuitenkin varma, että varjo oli kasvanut. Ja oli aivan kuin se olisi painanutkin enemmän, sillä vihreä tonttu ei enää tanssiessaan hyppelehtinyt yhtä korkealle kuin tavallisesti. Tontusta tuntui, kuin varjo olisi vetänyt sitä painollaan kohti maata. Se joutui harmikseen tyytymään pieniin tanssiaskeliin ja mataliin hypähdyksiin. Hymy vihreällä tontulla oli kuitenkin yhtä leveä kuin aina, ja siitä muut tontut olivat iloisia.

Kun aikaa kului ja kesän kimallus vaihtui pikkuhiljaa syksyn viileisiin aamuihin, varjo tuntui aina vain raskaammalta ja raskaammalta ja vihreän tontun oli entistä vaikeampi lähteä aamulla sienien alta kuusen luokse. Varjo tummeni ja kasvoi, ja nyt se seurasi tonttua kaikkialle kuin itse yö kaikessa tumuudessaan ja syvyydessään. Kun vihreä tonttu yritti liittyä muiden tanssiin, varjo oli niin painava, ettei tonttu kyennyt liikkumaan. Se laahusti kuusen juurelle, istui pehmeälle sammaleelle ja katsoi, kuinka muut tontut tanssivat ja lauloivat sydämensä kyllyydestä. Ne vilkaisivat toisinaan vihreää tonttua ja vilkuttivat tälle iloisesti.

Yksikään muista tontuista ei huomannut valtavaksi kasvanutta varjoa vihreän tontun jaloissa, sillä kaikki katsoivat kirjasta hymyä, joka loisti tämän kasvoilta. ”Näyttääpä vihreä tonttu taas iloiselta”, ne supisivat keskenään ja osoittivat tohkeissaan vihreän tontun kasvoja.

Mennessään iltaisin nukkumaan vihreän tontun oli vaikea nukahtaa, koska varjo piti sitä hereillä. Tonttu kääntyi

väsyneenä kyljeltä toiselle, mutta varjo kääntyi sen mukana. Tonttu tunsu, kuinka varjo leijui vaitonaisena sen ympärillä ja kietoi kylmät sormensa tontun ympärille. Tontulla oli nykyään aina kylmä, ja se joutui kantamaan harteillaan kahta lehtiviitaa pysyäkseen lämpimänä. Sekään ei kuitenkaan tuntunut riittävän, sillä tonttu hytisi tuon tuosta, vaikka se olisi kietonut lehdet tiukasti ympärilleen. Vihreän tontun oli myös vaikea syödä, koska varjo tuntui vieneen sen ruokahalun mukanaan. Ennen niin makeat marjat maistuivat nyt multaisilta ja karvailta. Ruokahalun puutteesta huolimatta tontulla oli aina nälkä, sillä oli kuin varjo olisi imenyt tontusta pois kaiken energian.

Lopulta vihreä tonttu ei enää kyennyt liikkumaan, koska varjo oli käynyt liian raskaaksi. Tonttu makasi päivästä toiseen sienensä alla ja katsoi, kuinka syyssateen harmaat vesipisarat kulkivat pitkin sienen kiiltävää pintaa. Toisinaan punatulkut laskeutuivat sienen viereen ja nokkivat tohkeissaan sateen kostuttamaa maata. Ennen vihreä tonttu oli mennyt juttelemaan niille ilahtuneena ja antanut niille siemeniä ruoaksi, mutta nyt tonttu vain katsoi niitä väsyneesti kauempaa. Lopulta punatulkut kyllästyivät maan nokkimiseen, nousivat siivilleen ja lensivät kohti puiden korkeita latvoja. Vihreä tonttu katsoi kaihoisasti niiden perään ja toivoi, että linnut olisivat jääneet sen seuraksi. Se tunsu olonsa kovin yksinäiseksi.

Kun muut tontut kulkivat vihreän tontun sienin ohi, ne huusivat: "Hei, vihreä tonttu! Tuletko kuusen luokse tanssimaan?"

"En tällä kertaa", vihreä tonttu vastasi aamusta toiseen.

Vaikka muut tontut kulkivat vihreän tontun ohi, ne eivät vielä huomanneet valtavaksi kasvanutta varjoa, sillä vihreän tontun hymy oli edelleen leveä ja kirkas.

Eräänä aamuna tontun jalat ja tuohivirsut niiden mukana olivat sulautuneet osaksi varjoa; ne taipuivat pikimustina pitkin maanpintaa ja imeytyivät mullan tummiin kerroksiin. Kun tonttu yritti liikuttaa jalkojaan, ne pysyivät hievahtamatta kiinni maassa. Päivä päivältä varjo eteni yhä pidemmälle. Se hiipi pitkin tontun kehoa ja tavoitti lehtiviitan helman. Se imi itseensä kaiken värin ja muodon.

Lopulta vihreän tontun hymy katosi. Varjo kävi niin raskaaksi, että tontun suupielet taipuivat kohti maata ja kyyneleet valui pitkin sen punaisia poskia. Mutta oli liian myöhäistä, sillä enää ei ollut kasvoja, joista huomata tontun surua. Punaiset posket, suuret silmät ja suipot korvat olivat kaikki vääntyneet ja tummuneet. Oli vain pimeyttä, pelkkää varjoa.

Kun päivä vaihtui iltaan ja yön tumma verho peitti metsän, oli sen syvyyksiin liittynyt yksi varjo lisää.

Joulusta kaikki irti

Joulun jo kurkistaessa kulman takaa monesti huomaa, kuinka nopeasti syksy on vierähtänyt. Kiireinen arki jättää vain vähän aikaa ja jaksamista joulun juhlimiseen. Jouluvalojen ripustamisen lisäksi joulua on mukava juhlistaa sen tunnelmasta nauttien. AINO KAITAHARJU

Reseptejä, jotka saavat keittiösi tuoksumaan joululta

Hedelmäpaistos

3 omenaa
2 päärynää
3 dl karpaloita ja rusinoita
2 dl ananaspaloja
1 rkl sitruunamehua
1 dl fariinisokeria
1 tl kanelia
0,25 tl muskottipähkinää
50 g voita tai margariinia
0,75 dl pähkinöitä

Pilko hedelmät ja sekoita sitruunamehun kanssa uunivuoassa. Lisää sulatettu voi, sokeri, mausteet ja ylijäänyt ananasmehu hedelmien sekaan. Sekoita perusteellisesti. Paista noin tunnin ajan 150 asteessa.

Kookoslatte kahdelle

1,2 dl kookosmaitoa tölkistä
0,5 dl fariinisokeria
0,5 tl kanelia
0,8 dl vahvaa kahvia
4,5 dl kaurajuomaa (kahviin tarkoitettua)
0,5 tl vaniljasokeria

Keitä pienellä lämmöllä kookosmaitoa, sokeria ja kanelia viisi minuuttia. Muista hämmmentää. Lisää kattilaan kaurajuoma ja vaniljasokeri. Vispaa kevyesti. Kiehauta vielä kerran. Kaada kahvi mukiin ja kahvin päälle maitoseos. Nauti!

Talvinen couscoussalaatti

2 dl couscousia
0,5 tl suolaa
0,25 tl mustapippuria myllystä
0,5 tl kuivattua chiliä
0,5 tl kuminaa
0,5 tl paprikajauhetta
1 rkl oliiviöljyä
2 dl kiehuva vettä tai kasvislientä
1/2 punasipuli
1 appelsiini
1 omena
1 dl hienonnettuja yrttejä, esim. persiljaa
1 granaattiomenan siemenet
2 dl paahdettuja manteleita
1 dl karpaloita
1 rkl sitruunan mehua

Sekoita mausteet couscousin joukkoon. Lisää vesi ja öljy. Sekoita ja anna turvota kannen alla, kunnes kaikki neste on imeytynyt. Pilko sipuli, appelsiini, omena ja mantelit. Sekoita kaikki ainekset valmiin couscousin joukkoon. Valmista!

Kun tahdot viettää hetken filmien maailmassa

Jon Favreau, 2003 - Elf

Lystikäs klassikko identiteettikriisin kokevasta Buddysta, joka elettyään koko elämänsä Pohjoisnavalla lähtee matkalle etsimään isäänsä.

Dianne Jackson, Jimmy T. Murakami - Lumiukko

Lumiukko on kaikkien tuntema, monen jokavuotinen perinne. Klassikkoelokuva kertoo pojasta, joka kokee elämänsä seikkailun rakentamansa lumiukon herätessä henkiin.

Elliot Dear, 2017 - The Supporting Act

Lyhytelokuva kuvaa perheen kauniin hetken ja korostaa pieniäkin merkityksellisiä hetkiä.

Phil Beastall, 2014 - Love is a Gift

Lyhytelokuva, joka muistuttaa läheisten tärkeydestä varsinkin joulun aikaan.

Musiikkia joulutunnelman saavuttamiseksi

Joni Mitchell - River

Slade - Merry Xmas Everybody

Masked Intruder - Under the Mistletoe

The Pogues - Fairytale of New York

Elton John, Joss Stone - Calling It Christmas

Pet Shop Boys - It Doesn't Often Snow at Christmas (Fan Club Mix: 2017 Remaster)

The Flaming Lips, Peter Mokran - Christmas at the Zoo

Emma V. -20

Viime hetken joululahjavinkit

Joululahjat ovat mahtava keino levittää joulumieltä. Joulun aikaan saattaa kuitenkin iskeä stressi joululahjoista. Tässä viime hetken joululahjavinkkejä ja ideoita tuleville vuosille.
KERTTU KILPELÄINEN JA ELSA NIEMINEN

AINEETTOMAT lahjat ovat ympäristöystävällisempiä vaihtoehtoja ja nykyään yhä useampien toivelistoilla. Sopivat erityisesti niille, jotka haluavat tavaroiden sijaan elämyslahjoja.

- **Liput** elokuviin, teatteriin tai konserttiin tarjoavat kulttuuri-kokemuksia.
- **Museokortti** innostaa säännöllisempään taidenäyttelyissä käymiseen.
- **Hotelliyö** voi toimia rentouttavana irtiottona arjesta.
- **Jäsenyys** tai **Premium** musiikki-, äänikirja- tai suoratoistopalveluun tuo tekemistä joululomalle ja pitkälle tulevaisuuteenkin. (Spotify, BookBeat, Netflix...)
- **Pakohuonopeli** tarjoaa yhdessä koettuja jännittäviä hetkiä ongelmanratkaisun parissa.
- **Lahjakortti** antaa valinnanvapautta lahjansaajalle. Samalla voi suosia esimerkiksi pienyritystä.
- **Once in a lifetime** -kokemus tulee tarpeeseen mahdollisimman ainutlaatuisia lahjaa hankkiessa. Olisiko se esimerkiksi benji- tai laskuvarjohyppy, lento kuumailmapallolla, seinäkipeily tai tanssitunti?
- **Kuntosalikortti, personal trainer** tai **valmennus** on mainio vaihtoehto silloin, kun haluaa antaa hyvinvointia edistävän lahjan.

RUOKA lämmittää mieltä ja kehoja talvipakkasten paukkuessa. Nämä herkulliset lahjat nostattavat joulutunnelmaa ja ovat oivallisia läheisten kanssa jaettaviksi.

- **Itsetehty herkku** on joulun maukkaain lahja. Pyöräytä pakettiin esimerkiksi suklaatryffeileitä (resepti alla) tai saaristolaisleipä.
- **Herkkukori** on valmis valikoima vaikkapa leffaillan tarjoiluksi. Täytä esimerkiksi kekseillä, pähkinöillä, kuivatuilla hedelmillä ja hillopurkillä.
- **Ruokaboksi** sisältää huoneenlämmössä säilyvät raaka-aineet yhdessä tehtävää ateriaa varten ja reseptin siihen.
- **Itse tehty illallinen** ilahduttaa varmasti. Tee se tarvittaessa muulloin kuin jouluaattona.

Tässä helppo resepti joulutryffeileihin. Reseptiä voi tuunata lisäämällä joukkoon esimerkiksi raastettua appelsiinin kuorta tai Marianne-rouhetta.

Joulutryffelit

2 dl kermaa
300 g tummaa suklaata
50 g voita
½ dl tomusokeria
pinnalle: kaakaojauhetta

Keitä kermaa kattilassa noin 5 minuuttia. Ota kattila pois liedeltä ja lisää tomusokeri, paloiteltu suklaa ja huoneenlämpöinen voi. Sekoita tasaiseksi. Laita seos jääkaappiin jähmettymään. Muotoile seoksesta tryffeileitä ja pyöritä ne kaakaojauheessa. Säilytä pakastimessa.

KIRJA on todella monipuolinen ja hyödyllinen lahja kenelle tahansa. Valikoima on laaja, joten tässä pieni koonti eri vaihtoehtoista.

- **Reseptikirja** innostaa ja tuo uusia ideoita ruoanlaittoon.
- **Klassikkokirja** on varmasti lukemisen arvoinen.
- **Harrastekirja** on napakymppi, kun teeman valitsee oikein, esimerkiksi musiikki, historia, urheilu tai taide.
- **Lukuvuosikalenteri** tulee olemaan käytännöllinen apuväline ensi vuodelle.
- **Värityskirja** tarjoaa ajanviettokeinoja kaikenikäisille.
- **Viiden vuoden päiväkirja** sisältää versiosta riippuen muutaman rivin tai kokonaisen sivun jokaiselle päivälle viiden vuoden ajalle.
- **Lainattu kirja** on kätevä vaihtoehto silloin, kun tuntuu, että ostettuja kirjoja ei tule koskaan luettua tai ei halua kirjaa omaksi. Paketoi siis mielenkiintoinen kirjaston kirja.

TEE SE ITSE -lahjat ovat parhaita. Varsinkin jos niissä on jotain lahjan saajaan liittyvää.

- **Joulukoristeet** kaunistavat kotia ja saavat tunnelman kohdilleen. Alta löytyy joulukuusenkoristeohje!
- **Kuvakirja** yhteisistä muistoista on varmasti tunteita herättävä lahja.
- **Seinäkalenteri** on mahdollista suunnitella juuri omannäköiseksi.
- **Hyvän mielen purkki** täytetään ilahduttavilla tekstilappusilla, jotka pahan päivän tullen ovat päivän piristys.

Näin teet pipoja joulukuusenkoristeeksi

Tarvitset:
sakset
lankaa
vessapaperirullan hylsyn

Leikkaa hylsystä noin puolentoista sentin mittainen rengas.
Leikkaa valmiiksi langanpätkiä ja solmi ne pahvirenkaaseen kuvan osoittamalla tavalla.

Taita lanka kahtia ja pujota langanpäät lenkistä. Jatka näin, kunnes pahvirengasta ei enää näy. Solmi langat yläpäästä niin, että ne muodostavat tupsun pipolle. Tee halutessasi langasta lenkki, jotta voit ripustaa pipon esimerkiksi joulukuuseen.

Leikkaa lopuksi vielä ylimääräiset langat pois.

AUTA MUITA, kun haluat jakaa joulumieltä mahdollisimman laajasti. Erilaiset järjestöt tarjoavat mahdollisuuden auttaa vähävaraisia ja heikommassa asemassa olevia. Näillä haku-sanoilla netistä löytyy aiheista lisätietoja:

- **Kirkon ulkomaanavun Toisenlainen lahja**
- **Joulupuu-keräys**
- **Pelastusarmeijan Joulupata**
- **Villieläimen adoptoiminen**
- **Hyväntekeväisyyteen lahjoitus**

KÄYTÄNNÖLLISET lahjat tulevat varmasti hyötykäyttöön.

- **Kodinkone** auttaa arjen kiireessä. Esimerkiksi blenderi voi tulla jokapäiväiseen käyttöön.
- **Lakanat** piristävät uusilla kuoseillaan.
- **Astia** innostaa ehkä kyseisen sarjan keräämiseen.
- **Huonekasvi** tai **kukkakimppu** virkistää sisustusta ja tuo eloisuutta sisätiloihin.
- **Muoviton juomapullo** mahdollistaa mikromuovittoman vedenjuonnin.
- **Kestohedelmäpussi** säästää vuosien mittaan paljon muovia.

PERINTEISET lahjat pitävät vuodesta toiseen asemansa muiden joululahjojen joukossa.

- **Villasukat** lämmittävät talvisäällä ja tarvittaessa kesälläkin.
- **Suklaa** on varma vaihtoehto ja perinteinen osa jouluherkuteltua.
- **Lautapeli** tarjoaa leppoisia pelihetkiä läheisten seurassa.
- **Suihkugeeli, shampoo** tai **hajuste** on helppo tapa antaa jostakin hyödyllistä.

VINKKEJÄ TULEVILLE VUOSILLE

- Koskaan ei ole liian aikaista hankkia lahjaa. Jos lahjojen hankkiminen jää aina viime tintaan, kokeile hankkia lahjat ensi kerralla vaikka jo alkuvuodesta.
- Mieti sen henkilön, jolle lahjaa hankit, mielenkiinnonkohteita, tarpeita ja harrastuksia. Tee myös salapoliisityötä – kuulos-tele koko vuoden ajan, esiintyykö hänen puheissaan viitteitä jostain, mitä hän tarvitsisi tai haluaisi.
- Shoppaile myös kirpputoreilla.
- Älä ota stressiä – muista, että läsnäolo ja yhdessä vietetty aika voivat olla joulun paras lahja.

JODELIN VIIME AIKOJEN PARHAITA

Jodel on sosiaalisen median sovellus, jossa voi kirjoittaa mielipiteitään eri jodelkanaville sekä myös kommentoida toisten kirjoituksia täysin anonyymisti. Jodel on hyvin suosittu etenkin nuorten keskuudessa ja Ressullakin on monta kanavaa. Keräsin eri kanavilta viime aikojen tykättyimpiä kommentteja.

MEA SAUNISTO

kanava: ressu

"Ressujodel on mess at the moment. Poliitiikkaa, seksiä ja selkävaivoja"

"Voi v**** luulin et toi kirjoitustaidon vastaus piti palauttaa keskiyöllä eikä ysiltä"

"Säät kylmenee, joulukuu lähestyy ja Kalevankadulta kantautuu jälleen ulkohousujen kahina."

"Krapulaviikkuni ilmoittaa, että olen altistunut liialliselle määrälle alkoholipitoisia juomia"

"Did I just watch a 2 hour movie instead of studying for the math exam tomorrow? Yes, yes I did."

"Onko ketään, jonka mielestä tää koeviikko meni poikkeuksellisen huonosti? :)"

"Quarantine all children -Ari H"

kanava: ressuihastukset

"huomenna tulee taas monta sydäntä särkymään"

"ruokalatädil oli tänää vihreet pääl"

"se on niin kaunis mutta kusipäinen"

"pääsin yli pitkäaikaisesta ihastuksesta ja nyt jo uus hehe täs ei oo mitää järkee"

"the sexual tension between me, myself and I tho"

kanava: ressuoverheard

"mikä muuten on ressuihastus" -jaja

"niille, jotka ei oo vielä nähny, mä vilautan" -mima

"mul on ollu villi meemigeimi ku mä oon tehny näit dioja" -jaka

"megapascal on vielä parempi kuin pascal" -jhal

"nyt tunnen yskäisyn nousevan, mutta ahaa en yskäisekään vaan nielaisen sen" -suhe

"toivottavasti tulee kuumia palomiehiä" -jose

Jouluskuuppi

OPETTAJIEN HAASTATTELUT JOULUSTA

Stokastisesta maailmasta on vaikea vakioida ilmiöitä, mutta joulukuukuu on, mitä luultavimmin, tänäkin vuonna tulossa. Makaaberin vuoden jälkeen niin opiskelijat, opettajat kuin muukin koulun henkilökunta pääsevät hyödyntämään tätä muutaman viikon mittaista myrskyn silmää arjelta pakenemiseen. Lomatunnelmaa virittääkseen Pärskeitä kävi haastattelemassa muutamaa opettajaa heidän jouluperinteistään. Jos haluat tietää vielä lisää meidän ihanista opettajistamme ja etenkin heidän jouluperinteistään, jatka ihmeessä lukemista. MEA SAUNISTO, JULIA YLI-JASKARI JA JEEVE MASUDA

Jarkko Jänis

Missä vietät joulusi ja kenen kanssa?

Varmaankin vietän sen anoppilassa. Siellä on tämmöinen perinteinen perhejoulu, pikkulapsia ja sitten meitä vähän isompia lapsia on paikalla.

Joulutortut vai piparit?

Hmm, nää on pahoja. Mä en koskaan osaa valita mitään. Jos ihan pakko...onks nyt siis pakko valita? Tota ööm, ehkä ne piparit sit kuitenkin.

Ostatko sun kanoille joululahjoja?

En varsinaisesti, mutta me ollaan viety kanalaan joulukuusi ja niillä on ollut jouluvalot muun muassa. Siellä kanalassa on aina jouludisco jouluyönä. Ja sitten tietysti annetaan jyvää vähän enemmän.

Mitä toivot joululahjaksi?

Ööm, vaikea kysymys. Mä olen nykyään siirtynyt siihen, että mä haluaisin viettää jotenkin aineettoman joulun. Jos se ruoka unohdetaan siitä. En muuten ole hirveästi moniin vuosiin halunnut oikein mitään. Villasukat vois kyllä olla yksi semmonen hyvä juttu.

Onko sinulla jotain jouluperinteitä?

Mulla jotain jouluperinteitä? No jos tuo joulunvietto on jouluperinne niin ehkä sitten se. Tai tavallaan se, että nähdään suvun kesken porukalla. Se on perinne. Itse asiassa viime joulusta on jäänyt semmonen mieleen, että olen noiden sukulaispoikien kanssa aika usein pelannut shakkia kaikki joulut. Noh, ei nyt koko joulua, mutta meillä on ollut aina aika hauskaa. Ollaan pelattu myös jotain lautapelejä joulunaikana.

Mikä on sun paras joulumuisto?

Varmaan jotkut mummolassa vietetyt joulut joskus ihan pieninä. Ehkä ne on, ne on niitä parhaita.

Oxana Mustonen

Minkälaista joulua vietät?

Vietetään yhdessä saksalaista joulua ja käydäänkin Saksassa aina. Kyllä mä tykkään glögistä ja piparista, mutta mulla ei ikinä ole ollut sellaista perinteistä joulua. Meillä oli vain uusi vuosi. Ortodoksinen jouluhan on aina uuden vuoden jälkeen, vasta 7. päivä tammikuuta, mutta en mä sitäkään vietä kauheasti. Olen vähän tällöinen kulttuurien välinen friikki ja en siksi ole viettänyt kunnolla joulua enkä oikeastaan uutta vuottakaan.

Mikä on lempi jouluruokasi?

Tykkään itse asiassa niistä laatikoista, ne on mun mielestä ihan hyviä, vaikka ei niitä jaksu muina päivinä syödä. Ja kollegojen kanssa mennään aina kouluravintolaan syömään sitä joululounasta, mitä tarjotaan, se kelpaa kyllä aina.

Joulutortut vai piparit?

Tortut!

Onko sinulla joulumuistoja?

Meillä oli aina pakkasukko eikä joulupukki ja kaikkee muuta semmosta. En mä osaa oikein sanoa kun mulla ei oikeastaan ole mitään jouluun liittyvää sellaista... noh, mä olen vähän huono tähän haastatteluun, heh.

Jaakko Silvan

Minkälaisia jouluperinteitä sinulla on?

Onhan niitä aikaisemmin ollut sellaisia, että tuli vanhemmilla käytyä aika usein. Nykyään sellainen perinne, että mä käyn ehkä anopin luona syömässä, muuten me ollaan kyllä ihan perheen kaa. Ennen oltiin aina Kanari-ansaarilla, joka joulu lähinnä Playa Del Inglesissä, se oli kivaa. Siellä tuli oltua usein. Varmaan ehkä vielä joskus sinne mennään, jos tää koronahomma muuttuu. Mä oon uskovaudesta suvusta, meillä on myös näitä kirkkoperinteitä ollut ja kyllä mäkin olen jopa joulukirkossa käynyt, se voi olla teistä vähän yllättävää.

Tykkäätkö joulusta?

Tykkään mä siinä mielessä että ei tarvitse tehdä duunia ja saa lukea paljon. Mä tykkään sellaisesta luovasta laiskuu-desta, että makaa sohvalla ja lueskelee. Ennen mä söin paljon mutta nyt kun on muutenkin painoa enemmän, niin sitten kun juoksee niin ei voi syödä niin paljoa. Ennen mä tykkäsin syödä ja lukea, nyt mä vaan luen, vaikka kyllä mä nytkin vähän syön.

Mikä on paras joulumuistosi?

Se on varmaan ihan jostain lapsuuden Loimaan jouluis- ta, kun oli ihan pikkuskidi. Silloin oli paljon lunta ja silloin oli kaikki just joulutortut ja se oli sellainen vanhan ajan maailma, sitä joskus muistelee. Ei sellaista enää nykyään ole, kun katsoo Myyrmäestä ikkunasta niin ei oo ihan sel- laista joulufiilistä.

Joulutortut vai piparit?

Joulutortut. Luumuhillolla, joo, se on se mistä mä diggaan.

Oletko toivonut mitään joululahjaksi?

Joo mä toivon aina kirjoja ja mä niitä saan. Mä ostan niitä itse ja mä saan ne ikään kuin mun perheenjäseniltä.

Antti Kohi

Tykkäätkö joulusta yleisesti ottaen?

Musta on kiva, että siihen pimeään aikaan tulee sellainen tauko, mutta joulun kaupallisuus ärsyttää ihan älyttö- mästi. Jos Jeesus tulisi käymään juuri nyt ja katselisi tätä jouluhössötystä niin hän ajattelisi, että ihan näin mä en ehkä sitä ollut ajatellut. Jotenkin tämä on irtautunut sii- tä mitä se ehkä joskus on jonkun mielessä ollu, niin se ärsyttää.

Toivotko mitään joululahjaksi?

Ei enää tässä iässä ei kauheasti tarvitse, tai ainakaan tava- ra. Ja sitten yritetään myös silleen, että ne lahjat olisivat jotain muuta ku tavaraa.

Kuunteletko joululauluja? Mikä on lempi joululaulusi?

Joitakin joululauluja on sellaisia joista tykkään tosi pal- jon, kuten se Tontut vai Tonttu, kumpi se on? Se "Tonttu vaan ei saa unta", se on ihan älyttömän kiva biisi. Joskus on sitä jossain opettajien pikkujouluissa laulettu Vellun ja Hatakan kanssa. Tosin Vellu ja Hatakka osaa laulaa, että siinä on se ero ja mä olen mölissyt taustalla.

Joulutortut vai piparit?

Kyllä piparit on ykkönen. Tortut on vähän ehkä liian ma- keita mun makuun.

Tykkäätkö jostain jouluelokuvasta?

Elokuvia katsotaan kyllä paljon tietysti sitten, kun ollaan perheen kanssa, mutta joku erityinen elokuva mitä sieltä nousisi mieleen...No kuulostaa aika hassulta, mutta välil- lä tulee katsottua Tuntematonta sotilasta, tosi usein itse- näisyyspäivänä. Tuntematon sotilas tai Talvisota on oi- kein hyviä jouluelokuvia.

Mikä on paras joulumuistosi?

Tässä iässä on niitä jouluja jo niin paljon takana, että jos sieltä nousis joku...hmm...en osaa sanoa just parasta joulumuistoa, mutta sen muistan, että kun olin lapsi niin aina joka joulu mä toivoin sellaista polkuautoa ja mä en koskaan sitä saanut. Ja se meinasi katkeroitaa ja pilata mun elämän, mut sitten mä olen myöhemmin tajunnut, että se oli oikeastaan ihan hyvä juttu, että mä en saanut sitä. Että ei pidä saada kaikkea mitä haluaa elämässä.

Minkälaista joulua olet yleensä viettänyt?

Ilkka Kuivalainen:

Joulunviettopaikat ovat hieman vaihdelleet. Viime aikoina olemme viettäneet joulua vanhempieni luona Lauritsalassa, minne sukulaisia kokoontuu paljon. Pitkään olimme joka toinen vuosi minun vanhempieni luona ja joka toinen vuosi vaimoni vanhempien luona Helsingissä.

Riisipuuroa syödään. Jos itse teen puuron, niin teen sen uunissa. Lauritsalassa sisareni tarjoaa puuron. Joka tapauksessa puurot syödään puolilta päivin. Syömme myös kinkkua ja laatikoita. Pienempänä en pitänyt lanttulaatikosta, mutta vanhemmiten olen tykästynyt siihen. Syömme myös porkkana- ja perunalaatikoita, vaikka jälkimmäinen ei nyt karjalainen ruoka olekaan. Pidän myös lipeäkalasta. Minä ja tätini pidämme lipeäkalasta. Teemme myös kinkun kastiketta kinkun rasvasta ja omenasoseesta. Sitä ei jää viemäriin heitettäväksi.

Johan Kantola:

Koronasta huolimatta pyritään viettämään lomaa perheen kanssa. Yleensä olemme viettäneet lomaa vanhempien luona. Jouluku on rauhoittumisen aikaa. Perinteisiä laatikoita ja kinkkua menee runsaasti.

Chong Su:

For me, Christmas is about the family reunion. In that sense, my Christmas is like the Finnish Christmas, but the religious part of Christmas is not that prominent. My family is now in China, and because of the current situation, I will see them online through video calls.

As for food, I love the Finnish joulukinkku. Especially the one that we get from the school. I have tried joulukinkku in many different places, but our school's kinkku is the best. Some teachers taught me how to prepare the kinkku myself, and I made it once, but the school's kinkku was better.

Unohtuvatko työt loman aikana?

Ilkka Kuivalainen:

Koulu on unohtunut, mutta olen suurimman osan viime vuosien joululomasta tehnyt tutkimustyötä. Vaimoni on kyllä siitä valittanut, mutta ensi lomalla ei tarvitse tehdä tutkimusta. Olen saattanut istua suuren osan joululomasta yliopiston työhuoneella, mutta nyt minulla ei enää ole työhuonetta, ja niin en pysty karkaamaan minnekään töihin.

Johan Kantola:

Tässä vaiheessa on vaikea sanoa, kun on ensimmäinen joululoma tiedossa tässä koulussa. Syyslomalla meni noin viikko ennen kuin avasin Wilman. Pyrkimyksenä on kuitenkin unohtaa työt, että saisi puhtaan alun alkavalle vuodelle.

Chong Su:

I will work during the holidays, but first I sleep. The first week is completely free from any work. We have studied since August and there is dark outside, so everyone is tired. First week is spent sleeping and relaxing. Still, we have a lot of work, so I will spend the second week doing some planning or modifying if I have enough energy. The main focus is in recovering.

Miten ajattelit sivistää itseäsi joululoman aikana?

Ilkka Kuivalainen:

Luen kirjoja. Nyt on aikaa lukea kirjoja, kun ei voi lähteä ulko-
maille. Joskus olen ollut Italiassa Pompeijissa raunioilla tai kir-
jastoissa. Tämä on vienyt noin puolet joululomastani. Tämän
vuoden joululoman kuitenkin tulen käyttämään kirjojen luke-
miseen. Voisin suositella suomalaisista kirjoista Mika Walta-
rin Johannes Angelosta, joka on yksi minun kaikkien aikojen
suosikkikirjojani. Suosikkikirjailijani ovat melkein kaikki eng-
lantilaisia. Evelyn Waughin ja Nancy Mitfordin tuotannot olen
lukenut lähes kokonaan. Kannattaa lukea molempia, sekä tie-
tokirjoja että kaunokirjallisuutta.

Johan Kantola:

Muutama kirja on, mitkä olisi hyvä lukea. Katson myös joulu-
televisiota. Ehkä se sivistää jollain osa-alueella.

Chong Su:

I will keep on learning. I spend a lot of time on online IB fo-
rums. In those forums, we exchange ideas about how to do
the teaching. There are also educational videos with which
we can update our knowledge. This is something that I do
outside holidays as well.

Meillä ulkoillaan. Jos on lunta, niin menemme pulkkamä-
keen. Perinteenä on, että menemme kaikki serkut, pikkuser-
kut ja muut sukulaiset yhdessä mäen päälle ja laskemme kil-
paa mäkeä alas – kaikki keinot ovat sallittuja. Samoin jos on
jäätä, niin luistelemme. Ulkoilemme siis paljon. Tämän lisäksi
pelaamme paljon seurapelejä. Meillä on sellainen vanha äly-
peli 40-luvulta.

Johan Kantola:

Itse unohtaisin kokonaan kouluasiat. Jos huomaa, että ottaa
stressiä kouluasioista, suosittelen unohtamaan koulun loman
ajaksi. Kannattaa tehdä asioita, jotka kiinnostavat. Liikuntaa
on hyvä myös harrastaa. Uuden kokeileminen virkistää.

Chong Su:

The most important thing is that you relax. When you learn
how to relax well during the holidays, you can get better
when you get back to school. By relaxing I mean, for example,
that you get good sleep, and you spend time outside. Other-
wise you are extremely tired when coming back to school. For
some students, their holiday has made them even more tired.
Some might, for example, play games too much during the
holidays because they don't have time to play during school.
So, it is really important to relax in a healthy way.

Kuten haastatteluista näkyy, joulunvietto on vahva perinne.
Kuitenkin yhä enenevässä määrin ihmiset viettävät joulua eri-
laisilla tavoilla. Yksi asia ei kuitenkaan muutu: joulua halutaan
viettää yhdessä läheisten kanssa. Oli joulunviettotapasi min-
käläinen tahansa, toivotamme hyvää ja antoisaa joulua.

Vielä viimeiseksi: *Millä saisi lomasta antoisamman?*

Ilkka Kuivalainen:

Punainen joulukoriste

LEA ALLO

Istuessani hengästyneenä ja kylmissäni Rochefortin juoksuhaudassa vain muutamaa kuukautta palvelukseen astumisen jälkeen mietin vain yhtä ja ainoaa ihmistä. Häntä, jonka vuoksi tänne tulinkin.

Siitä kun viimeksi tapasimme on kauan. Jo yhdentoista vuoden ajan olemme lähettelleet kirjeitä toisillemme, ja olemme tulleet vielä läheisemmiksi kuin ennen. Viimeisessä kirjeessään hän oli maininnut pääsystä armeijansa leipiin, joten heti vastauksen kirjoitettuani pakkasin tavarani ja lähdin kaupungin torille. Tapaisin hänet, vaikka mikä olisi.

Tietysti haluan olla täällä hänen takiaan, mutta yliluutnantti Dietrichiä en voi sietää. Muutamien viikkojen välein, kun pääsemme pois eturintamalta hetkeksi kylään, hänen hirveimmät puolensa tulevat esille. Ei minua juominen haittaa — se on muutenkin melkein kaikkien oma tie pois sodan kauheuksista — mutta se, miten mies kohtelee alaisiaan. Ja alaisia näyttävät hänelle olevan kaikki. Olen nähnyt, kuinka Dietrich potkii eläimiä, lyö naisia kapakan tiskin takana ja käyttäytyy muutenkin aivan hirveästi.

Katselen miestä sivusilmällä. Tämä istuu selkä jäätävää hiekkasäkkiä vasten, kädet ristissä, pää laskettuna rinnalle, jolla kunniamerkit kilahtelevat toisiaan vasten vienossa tuulenviirissä. Ne muistuttavat minua päivästä, jolloin päätin tulla armeijaan ja jolloin Dietrich oli rekrytoimassa uusia alokkaita Saarbrückenin keskusaukiolla. Olin ollut peloissani ja tärisnyt kuin haavanlehti. En ollut tottunut valehteluun, varsinkaan niin korkea-arvoiselle herralle. Olen kyllä antanut itselleni anteeksi, sillä jos en olisi valehdellut ikääni muutamaa vuotta ylemmäs, en olisi päässyt rintamalle ollenkaan. Olen antanut itselleni anteeksi myös siksi, että silloin ajattelin Dietrichistä edes jotain hyvää. Pian täytän kuitenkin 18 ja valehtelun ei tarvitse jatkaa. Ainakaan tästä aiheesta.

Dietrich sytyttää savukkeen viivytellen ja katselee yli ei-kenkään-maan. Nämä ovat ainoat hetket, joita voimme käyttää hyväksi, ainoat hetket jolloin hän ei huuda meille turhista.

Ilmassa leijuva tupakanhaju vie minut takaisin muistoihini, erääseen kesäpäivään 11 vuotta sitten. Isäni istui ruohikolla

aitini kanssa, luki lehteä ja poltti tupakkaa. Hän teki sitä aina, vaikka tiesi, ettemme pitäneet savun hajusta. Minä ja Samuel olimme kiipeilleet taloni pihassa olevassa puussa ja potkineet palloa koko päivän, joten olimme olleet väsyneitä ja nälkäisiä. Isäni oli maininnut jotain Loubetin tyhmyydestä ja siitä, kuinka Ranska ei ollut enää sama maa kuin ennen.

En tiedä, miksi muut ovat täällä enkä aio olla ensimmäinen, joka kysyy. Tietysti jotkut ovat jo kertoneet, esimerkiksi alokas Freier, jonka mielestä sota on paras tapa saada syntinsä anteeksi. Hän puhuu usein äidistään, jonka luottamuksen on pettänyt, tiedä sitten mitä hän sillä tarkoittaa. Alikersantti Kolander taas inhoaa sota. ”Inho Englantia ja Ranskaa kohtaan on kuitenkin suurempi kuin inho sotia kohtaan”, hän puuskahtaa. Sitten täällä on ihmisiä kuten Adi, joiden mielestä sota on ainoa keino muuttaa asioita. Heidän pieni sota-fanaatikoryhmänsä on sitä mieltä, että jonain päivänä koko maailma vielä kumartaa heidän edessään. Muutamat sotilaat pakenevat menneisyyttään, kuten melkein taposta tuomittu kersantti Neumann, ja osa meistä juoksee kohti tulevaisuutta. Minä luen itseni viimeiseen ryhmään. Minä tahdon vain päästä pois, Samuelin luo.

Joulut olivat aina olleet meille tärkeitä yhteisiä hetkiä. Kolmen yhteisen vuotemme ajan perheemme pitivät joulupeirinteitä yllä. Kävimme joulukirkossa, sytytimme pönäkät pu-naiset kynttilät ikkunalle ja lauloimme joululauluja.

Kuitenkin sinä jouluisena iltana Samuel oli halannut minua tiukasti kuten joka ilta ennenkin, lähtenyt omaan pieneen, valkoiseen taloonsa kuten joka ilta ennenkin, mutta ei ollut tullut takaisin enää koskaan. Pian sen jälkeen meidänkin perheemme - enimmäkseen isä - päätti, ettei meidän olisi hyvä enää asua Ranskassa, vaan muuttaa takaisin Saksaan.

”Nyt saat poika tietää miksi olen yliluutnantti enkä alokas!” kuulen Dietrichin äänen jyrisevän. Katson sivusilmällä vasemmalle nähdäkseni kuka uusista ystäväistäni nyt on saarnan kohteena, mutta pahaksi onnekseni yliluutnantti huomaa minun keskeyttäneen kirjeen kirjoittamisen ja pauhaa eteeni.

”Mitä tuijotat, sotilas?” Dietrich kysyy, nopeasti mutta harkitsevasti. Ennen kuin ennätän keksiä vastausta, hän lyö minua

kovaa poskelle ja vastaa omaan kysymykseensä tuhahtuksella. Mies haisee viinalta, taas. Tunnen kasvojeni toisen puolen sykkivän sydämeni tahdissa.

”Mitä sota on tehnyt sinulle?” henkäisen hiirenhiljaa. En uskalta puhua vastaan, ja koska en näytä tekevän mitään, Dietrich lähtee takaisin savukkeensa ja tuijottelunsa pariin.

Mitä sota onkaan tehnyt meille kaikille. Minulta Suuri Sota on vienyt kaiken, mitä rakastan. Perheeni, kotikaupunkini ja ystäväni. Ne kaikki olen menettänyt.

Siksi Samuel ja minä aiomme karata. Muuttaa yhdessä maalle, sinne mistä tulimme. Ei meillä kummallakaan ole muuta jäljellä kuin toisemme.

Havahdun ajatuksistani sateen ropinaan. Muut ovat jo syöneet ja kääriytyneet kaikkeen mahdolliseen; peittoihin, makuupusseihin ja jopa menehtyneiden tovereidensa ylimääräisiin varusteisiin. ”Yöstä tulee kylmä”, sanoo alokas Wolter ojentaen vanhan teltan reunaa minulle, ja käperryn kiitollisena sen alle. ”Muut puhuvat huomista. Mitä ajattelet mahdollisesta päivän rauhasta?” Wolter jatkaa. En tiedä, mistä mies puhuu, joten kysyn.

Wolter kertoo, että joku ryhmä on salaa käynyt tapaamassa englantilaisia sotilaita ja sopinut joulun kunniaksi päivän rauhasta tällä rintamalla ja jopa sotilaiden välisestä jalkapallopelistä. Puhumme aiheesta muutaman minuutin, ja kun hän nukahtaa, mietin vielä pitkään seuraavaa päivää. Tähtikirkkaan taivaan alla suunnitelma muovautuu mielessäni. Hymynkare huulillani vaivun kevyeen uneen, josta havahdun hieman ennen auringonnousua uuteen päivään, jouluaattoon.

Kostea ilma höyryää osuessaan kuivaan, kylmään ilmaan kaukseni ulkopuolella. Olen lähtenyt aikaisin liikkeelle, samaan aikaan kun muut valmistautuivat jalkapallopeleihin. Dietrich ei ole näkyvissä, joten aamu oli sujunut hyvin, kerrankin ilman hirveää huutoa ja raivoa. Jotkut jopa sanoivat yliluutnantin saaneen tarpeekseen rauhapuheesta ja lähteneen.

Kävelen ripeästi pois päin leiristä, kylään päin. Samuel ja minä sovimme tapaamisemme keskipäivälle. Emme halua herättää huomiota, joten näemme metsän ja kylän välissä.

Otan yhä suurempia askelia, sillä aurinko on jo korkealla, enkä halua myöhästyä.

Kun tulen sovitulle tapaamispaikalle näen siellä tuoreita jälkiä, mutta ketään ei ole näkyvissä. Päätän seurata niitä ja saada Samuelin kiinni. Tällä kertaa minä olen jo melkein aikuinen, tällä kertaa minulla on voima pitää hänet luonani. Tällä kertaa en päästä häntä pois.

Muutaman minuutin metsässä rämmittyäni näen hänet. Samuelin vaaleat takkuiset hiukset näyttävät likaisilta, ja koko poika — tai oikeastaan mies — näyttää todella laihalta, mutta en voi olla tunnistamatta häntä.

”Samuel!” huudan miehelle ja alan juosta tätä kohti. ”Samuel!” Lumi alkaa olla jo niin syvää, että joudun kahlaamaan, ja vauhtini hidastuu kävelyksi. Kun olen tarpeeksi lähellä, mies kääntyy suuntaani ja tunnistaa minut.

”Erich?”

Olemme molemmat hikisiä ja likaisia, mutta se ei haittaa. Halatessani Samuelia tuntuu, kuin viimeiset 11 vuotta olisivat kadonneet. Varsinkin viime kuukaudet sodan keskellä tuntuivat kuin pahalta unelta, jonka muisto on jo haalistumassa. Halaukseni vie minut suoraan siihen viimeiseen jouluihtaan. Sanatomasti tiedän, että Samuel muistelee samaa ja tuntuu, kuin olisin tullut kotiin.

Muutaman minuutin päästä istahdamme kylmään kovaan maahan metsän reunalle.

”Olen ajatellut sinua,” Samuel sanoo katsoen jalkoihinsa.

”Niin minäkin sinua.”

Katson hänen vaatteitaan ja värähdän inhosta. Sodan alusta alkaen minua on opetettu ampumaan kaikkea, joka muistuttaa vähänkin brittisotilaiden univormua. Vilkaisten Samuelin ilmettä, ja hän näyttää katsovan omia vaatteitani samalla tavalla. Tajuaamme, mitä olemme tekemässä ja naurahdamme melkein yhtä aikaa.

”Kun luin kirjeesi”, hän mumisee, ”en voinut uskoa, että suosit suunnitelmaani. Se oli kuin unta.”

“En ollut alun perin varma, että jouluaattona pakeneminen olisi hyvä idea, mutta rauha ei olisi voinut tulla parempaan aikaan. Itse asiassa minulla on sinulle lahja”, paljastan.

“Vai niin, niinpä taitaa olla”, hän vastaa hymyillen. Puhuessamme lumisade on jo heikentynyt, ja metsä kuulostaa hiljaisemmalta, varautuneemmalta. Aivan kuin se ja sen asukit kuuntelisivat jokaista sanaamme tarkkaan.

Kaivan repustani rypistyneen univormun ja ojennan sen Samuelille. “Tämä päälläsi voimme matkata Saksan kautta Ranskaan ilman, että meitä epäillään mistään.”

Samuelin kasvot vääntyvät hieman ja hänen ilmeensä muuttuu. “Deutches heer”, hän sanoo varovasti. “Mitä tahansa sinun vuoksesi vai mitä?”

Käännän selkäni ja kuulen Samuelin ottavan aseensa selästään vaihtaakseen vaatteitaan. Katselen oksia ja juuria ja kuuntelen viereisen kylän musisointia. Joulukuukuu on selvästi tullut, vaikka en itse siitä voikaan nauttia. Silti hymyilen ja kuvittelen metsän täyteen joulupuita. Koristelen metsää mielessäni, laulavia lapsia ja tähtiä joka puolelle. Sodankin keskellä toivon kaiken olevan iloista ja hyvää.

Sitten huomaan joulupuideni välissä liikettä, ja ennen kuin ennätän tehdä mitään kuulen ilmaa repivän äänen, jonka tiedän tulevan kivääristä. Olen kuullut sen jo liian monta kertaa, mutta se ei sovi tähän hetkeen. Joulurauha on syystä. Ja ainoa tietämäni henkilö, joka ei pidä sitä hyvänä on...

“Dietrich.” Huuleni vapisevat kun käännyn ympäri ja näen Samuelin, jonka ase on pudonnut lumiseen maahan. Hänen univormussaan on punainen läiskä, joka kasvaa koko ajan.

“Erich”, kuulen Samuelin hengähtävän, “takanasi”.

Katson taakseni metsään ja näen yliluutnantti Dietrichin noin kymmenen metrin päässä meistä. Hänen kasvoillaan on ilme, josta huokuu inho.

“En ikinä pitänyt englantilaisista. Voit kiittää minua myöhemmin”, Dietrich sanoo kävellen jo takaisin kylään päin juhlien varren.

Hitaasti käännyn takaisin ystäväni puoleen ja näen punaisen läiskän kasvaneen jo univormun kylkiin asti. Hän valahtaa maahan ja alkaa vaikertaa hiljaa ja valittavasti, kuin häpeissään. Muutaman sotakuukauteni aikana nähnyt paljon kuo-

lemaa ja kipua, olen nähnyt tämän tismalleen saman näyn ennenkin. En silti voi olla tyrmistymättä. En voi liikkua. En voi puhua. En voi koskea Samuelia. Haluan vain juosta pois, juosta metsään ja istua joulukuuseni alle ja itkeä, mutta kyyneleet eivät tule silmistäni ulos.

“Kuolenko minä?” kysyy Samuel katsoen vatsaansa avuttomasti. “Ole rehellinen.”

“Et”, pakotan sanat suustani, “et kuole. Sattuuko sinuun?”

“Ei”, Samuel kuiskaa ääni väristen. Hän näkee kauhistuneen kauhistuneen ilmeeni ja lamaantuneen kehoni.

“Mitä ajattelet”, hän kysyy.

Kerron Samuelille joulupuista, joita kuvittelin metsään ja niiden koristeista. Kerron Samuelille, että hänen univormussaan oleva punainen läiskä näyttää joulupallolta ja hän nauraa. Ohjaan hänen katseensa ylös taivaalle ja kerron, kuinka ripustamme suuren tähden ovikranssin tilalle taloomme. Toivon hänen näkevän maailman viimeisinä hetkinään juuri niin kau-

niina kuin se on, lopussa hyvyys ja joulu ja aurinko.

Ehdin katsella Samuelin hiljaista, valittavaa poismenoa vain hetken ennen kuin tartun aseeseeni.

Hiljalleen lumisade tyyntyy ja kaikki pysähtyy.

Mikä joulubiisi sopii sinulle parhaiten?

“Joulupukki matkaan jo käy...” Jouluaatto lähestyy ja joululaulut raikaavat, missä ikinä liikutkin. Myös sinun on aika päivittää jouluinen soittolistasi uuteen uskoon. Tämän hauskan testin avulla voit saada pientä inspiraatiota siitä, millainen kappale listallesi sopisi parhaiten. Vastaa kysymyksiin valitsemalla itseäsi parhaiten kuvaava vaihtoehto ja nostata joulufilistäsi entisestään! JULIA TIILIKAINEN

Mikä on paras tapa viettää talvipäivää?

- A. Menen kävelylle ja otan kuvia kauniista lumisista maisemista.
- B. Laskettelemalla, pelaamalla lätkää, tai miksei vaikka olemalla lumisotaa.
- C. Käperryn peiton alle katsomaan Netflixiä. Ei ulos voi mennä, siellä on ihan liian kylmä.
- D. Luistelu tai hiihto, ja sen jälkeen lämmin juoma kotona takkatulen äärellä.

Miten alat virittäytyä joulutunnelmaan?

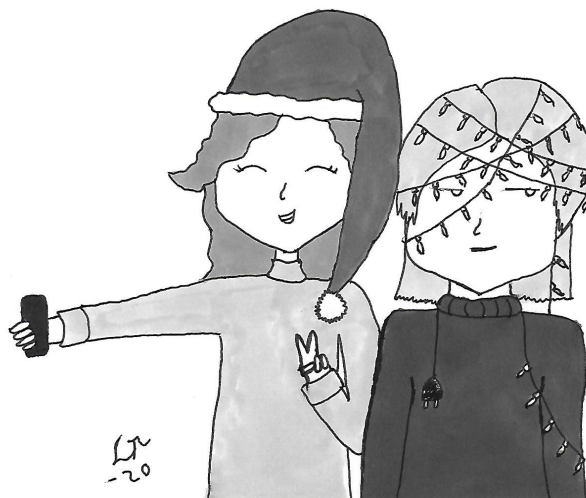
- A. Alan säiden kylmetessä pukeutua lämpimiin ja kuviollisiin vililapaitoihin.
- B. Ostan itselleni valtavan joulukalenterin, ja kun ensimmäinen luukku aukeaa, alan laskea päiviä jouluaattoon.
- C. Laitan jouluvaloja piristämään kotini sisustusta.
- D. Joulunaika alkaa siitä, kun joulukuusi on koristeltu.

Miten suhtaudut joululahjoihin?

- A. On kiva ilahduttaa toisia antamallaan lahjoilla.
- B. Rakastan lahjoja! Tarvitsen kuitenkin kaikenlaista, niin miksei joku muu voisi vähän sponsoroida.
- C. Joululahjojen ostaminen aiheuttaa minulle lähinnä stressiä.
- D. Lahjojen jakaminen on mukava perinne.

Mihin jouluiiseen hahmoon samaistut?

- A. Olen kuin joulumuori. Viisas mutta lempeä.
- B. Olen vikkeli ja vilkas kuin tonttu.
- C. The Grinch. En välttämättä vihaa joulua, teen vain asiat mieluummin omalla tavallani.
- D. Petteri Punakuono on rehti ja reipas, kuten minä.

Minkälaisia elokuvia katsot jouluna?

- A. Rakastan ylipäättään kaikenlaisia hömppäelokuvia, joten laitan jonkin talvisen romanttisen komedian pyörimään.
- B. Katson kaikki lapsuuteni lempielokuvat, koska ne tuovat hyviä muistoja mieleen.
- C. Home alone on ihan hauska. Muuten en erityisemmin piit-
taa jouluisista elokuvista.
- D. Jouluaattona on ainakin pakko nähdä Lumiukko.

Oletko ollut tänä vuonna enemmän kiltti vai tuhma?

- A. Kiltti, tietenkin!
- B. Miten sen nyt ottaa...
- C. Olen aina kiltti ja tunnollinen. Ihan tosi.
- D. Pakko myöntää, että olen saattanut olla hieman tuhmakin.

Eniten vastauksia A: Tore Bojsten - Fairytale of New York
Olet lempeä ja otat aina muut huomioon. Joulukuukuu on sinulle rauhoittumisen ja omiin mielenkiinnon kohteisiin keskittymisen aikaa, ja siksi tämä hento akustinen kappale sopii täydellisesti joulunajan tunnelmointiin.

Eniten vastauksia B: Jonas Brothers - Like It's Christmas
Vaikka ikää sinulle on jo karttunut, olet edelleen vähintään yhtä vauhdikas ja energinen kuin lapsena. Tykkäät siitä, että sinulla on monta rautaa tulossa. Tämä kappale voisi kuitenkin auttaa ottamaan vähän rennommin näin joulun tienoilla.

Mitä teet ensimmäisenä, kun heräät jouluaamuna?

- A. Katson ikkunasta, josko yön aikana olisi satanut lunta.
- B. Käyn tarkistamassa, onko kuusen alle tuotu lahjoja.
- C. Menen syömään aamiaista tohvelit jalassa ja peittoon kää-
riytyneenä.
- D. Syön kulhollisen riisipuuroa ja menen joulusaunaan.

Mikä on suosikkijouluherkkusi?

- A. Itseleivotut ja kuorrutetut piparit maistuvat aina.
- B. Erilaiset joulukarkit, kuten piparminttukaramellit ja toffee.
- C. Kai suklaakakkua voi syödä joulunakin?
- D. Uunituoreet joulutortut.

Eniten vastauksia C: The Head and the Heart - What Are You Doing New Year's Eve?
Kuljet mieluiten omia polkujasi ja vaikka muut eivät aina ymmärtäisi sinua, olet häpeilemättä oma itsesi. Et pelkää ottaa riskejä, ja tykkäät haastaa perinteiset joulutraditiot. Jos olet kyllästynyt perinteisiin joululalatuksiin, tämä hivenen melankolinen coverbiisi on kuin luotu soittolistallesi.

Eniten vastauksia D: Darlene Love - Christmas (Baby Please Come Home)

Joulussa sinulle tärkeintä ovat perinteet, kuten yhdessäolo. Arvostat ihmisissä eniten rehellisyyttä ja ahkeruutta, ja nämä piirteet näkyvät myös sinussa. Tämä varsinainen joulun klassikkokappale vie sinut varmasti mukanaan.

Sanottua

Koska opettajatkin ovat vain ihmisiä.

”Mikä se on...polyimuri?”
Oppilas: ”Ei vaan pölynimuri”
”Hyvin menee, dementian
aste on aika korkea.”

”Silloin kun mä kävin
peruskoulua 100 vuotta
sitten meidän piti opetella
kaunokirjoitusta.”

”Paasikivi, rallienglannin
isä.”

”Mitä helvetin hyötyä usasta on,
olen siis itse kristitty.”

”Nurmijärveläiset
poltetaan bioenergiaksi.”

”Käki ei ole
parisuhdelintu.”

”Ihan on nyt kyllä tää
mun suoritus tässä.”

”Kokeita on tosi ärsyttävä
lukea, kun teillä on niin hyviä
vastauksia. Tulee hyvä mieli kun
voi antaa jollekin 9–.”

”Huh huh, tässähän tulee
hiki kun joutuu näitä teh-
täviä metsästämään.”

”– – sillä aikaa kun mä
viritän ton kirahvin
tossa vieressä.”

"Onneks te ette nää
mun ilmettä tän
maskin läpi."

"Susta tulee paskiainen jos
sä käytät valtaa, ja jos sä
käytät sitä ehdottomasti, niin
susta tulee ehdottomasti
paskiainen."

"Voit olla neljä
kertaa poissa ja
ketään ei kiinnosta."

"Voin sit vaikka
loppukurssista esitellä
mun kanalaa teille."

"Jos tätä ei kysytä ens kevään
yo-kokeessa nii mä syön kilon
paskaa."

"Mitä tahansa mä
sanon, se päättyy
jodeliin."

"Näistä mun toilailuista
voisi kirjoittaa sellaisen
'aloittelevan opettajan
oppaan' ja nähdä mikä
kaikki voi mennä pieleen."

"Sun korva on
huono korva."

"Oon mä joskus tehny
sillai et oon ostanu
kirjan, lukenu sen ja
palauttanu sen. Se oli
mun mielestä huono
kirja."

Oppilas: "Mitä tapahtuu
jos kirjottaa ylppäreissä
visitera?"

"Saa turpaan multa."

"Tässä on nyt
pompittu tästä
banaanista läpi."

